

**INFORMACIJA O EVALUACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOSŁJAVANJA
START UP 2022**

Sarajevo, aprila 2025. godine

SADRŽAJ

1.	Uvod	2
2.	Struktura pokazatelja monitoringa i evaluacije.....	3
3.	Osnovni elementi Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022	4
3.1.	Cilj Programa	4
3.2.	Ciljne grupe	4
3.3.	Poticajne mjere i iznosi sufinansiranja samozapošljavanja	4
3.4.	Prijava na javni poziv	5
3.5.	Informisanje javnosti.....	6
4.	Analiza socio-ekonomskog konteksta	7
5.	Analiza metodologije izrade i realizacije Programa.....	10
6.	Analiza postavljenih ciljeva.....	12
7.	Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa.....	13
8.	Pregled realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022 na dan 31.12.2022. godine – osnovni podaci	14
9.	Tabelarni i grafički pregled osnovnih pokazatelja realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022 - stanje na dan 31.12.2022.....	15
10.	Mjerenje održivosti zaposlenja	29
11.	Osnovna zapažanja i rezultati.....	30
12.	Preporuke.....	32
	Prilog: Tabelarni pregled novotvorenih poslovnih subjekata po djelatnostima i mjerama	33

1. Uvod

Evaluacija predstavlja periodično ocjenjivanje efikasnosti, efektivnosti, učinaka, uticaja, održivosti, relevantnosti i važnosti određenog projekta u kontekstu postavljenih ciljeva. Obično se provodi kao pregled polaznih pozicija - situacije, informacija, ciljeva, rezultata, aktivnosti, sredstava, sa ciljem da se ustanove iskustva koja će biti od pomoći za donošenje budućih odluka. Kraće rečeno, evaluacijom projekata se ocjenjuje stepen, izvršenja ciljeva i zadataka tj. ocjena učinka.

Okvirne kategorije evaluacije se mogu svrstati u dvije grupe:

- Formativna evaluacija: Daje povratne informacije o postignutim ishodima tokom odvijanja projekta
- Sabirna evaluacija: Ocjenjuje ishode ili učinak projekta

Izveštavanje omogućava da se sakupljene informacije koriste prilikom donošenja odluka radi poboljšanja izvršenja projekta, i to za:

- Analizu stanja i okruženju u kojem se odvija projekat;
- Identifikovanje problema sa kojima se suočava projekat i nalaženje rješenja;
- Osiguravanje da će sve aktivnosti na vrijeme biti provedene uz korištenje adekvatnih resursa;
- Primjenjivanje naučenih lekcija i iskustava iz jednog projekta na drugi i
- Određivanje da li je način na koji je projekat planiran bio najpodesniji za rješavanje postavljenog problema
- Ocjenu rezultata i postignutih efekata.

U vezi naprijed navedenog, za potrebe ove informacije iskorišteni su rezultati prikupljeni u okviru monitoring aktivnosti praćenja pojedinih aspekata u realizaciji mjera/programa aktivne politike zapošljavanja.

Potrebno je imati u vidu da se realizacija Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2022 odvijala u otežanim socio-ekonomskim okolnostima. Naime, na realizaciju Programa su uticali objektivni razlozi vezani za proglašenje stanja prirodne nesreće usljed pandemije Covid-19 i lockdown iz 2020. godine koje je rezultiralo masovnim otpuštanjem radnika, kao i posljedično stanje u privredi i ostali poremećaji u lancima snabdijevanja na globalnom nivou koji su doveli do inflacije i različitih poremećaja na tržištu rada.

U Informaciji o realizaciji Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2022 date su osnovne informacije o cilju, ciljnoj grupi, korisnicima poticaja, vrsti mjera, visini poticaja i načinu realizacije ovog programa.

Također, prezentirani su i podaci (tabelarno i grafički) o broju korisnika s kojima su zaključeni ugovori o poticanju samozapošljavanja (i zapošljavanja dodatnih radnika), broju ukupno obuhvaćenih osoba ovim programom, visini ugovorenih i isplaćenih sredstava, po mjerama i kantonima, te stepen održivosti pokrenutih djelatnosti i zapošljavanja 12 mjeseci nakon završetka realizacije Programa, kao i drugi relevantni podaci bitni za nalizu realizacije ovog programa.

2. Struktura pokazatelja monitoringa i evaluacije

U okviru strukture ovog dokumenta prikazani su i sljedeći relevantni podaci:

- Analiza socio-ekonomskog konteksta i stanja u kojem je realizovan Program;
- Osnovni pokazatelji kretanja na tržištu rada;
- Osnovni elementi i kratak opis Programa i mjera;
- Analiza metodologije izrade i realizacije Programa;
- Analiza postavljenih ciljeva;
- Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa;
- Ukupna vrijednost zaključenih ugovora;
- Aktivnosti u vezi Javnog poziva;
- Broj zaključenih ugovora s poslodavcima;
- Broj poslodavaca koji učestvuju u realizaciji mjera (osnovna obilježja);
- Broj osoba obuhvaćenih po mjerama (osnovna obilježjima);
- Prosječan iznos poticaja/intervencije po osobi po mjerama;
- Stopa održivosti zaposlenja (broj osoba koje su zadržale status zaposlenosti 12 mjeseci nakon završetka realizacije ugovora o sufinansiranju zapošljavanja);

U izradi ovog dokumenta korišteni su podaci iz izvještajnih tabela o realizaciji Programa iz Modula za praćenje realizacije mjera aktivne politike zapošljavanja Jedinственог informacionog sistema, kao i podaci prikupljeni kroz upitnik vezan za pojedine aspekte realizacije Programa od rukovodilaca Sektora za aktivne politike zapošljavanja i Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama.

Dakle, kao izvor verifikacije rezultata u okviru monitoringa i evaluacije korišteni su:

- izvještaji iz APZ modula JIS-a (modula za realizaciju mjera aktive politike zapošljavanja iz Jedinственог informacionog sistema) i to: APZ detaljni pojedinačni pregled ugovora i APZ pregled poslodavaca i zaposlenika;
- podaci pribavljeni od Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja i Jedinice za realizaciju projekata sa drugim organizacijama i institucijama, te Sektora za finansije;
- podaci iz Porezne uprave Federacije BiH.

Provjera učinkovitosti i izrada evaluacije Programa (u smislu provjere održivosti zaposlenja) izvršena je u skladu s postavljenim ciljevima, tj. nakon proteka potrebnog vremenskog perioda od završetka sufinansiranja zapošljavanja. Za širu evaluaciju u smislu analize mogućih efekata substitucije, „mrtvog tereta“ ili primjenu PSM metode neophodni su dodatni podaci i bolji pristup i informatička povezanost s drugim bazama podataka.

Uvažavajući dobijene podatke i sugestije na osnovu datih preporuka moguće je izvršiti redizajniranje Programa ili pojedinih mjera u narednom periodu što bi trebalo dodatno poboljšati efikasnost i proces upravljanja Programom.

3. Osnovni elementi Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

3.1. Cilj Programa

Cilj Programa sufinansiranja zapošljavanja 2022 je bio poticanja najmanje 2.500 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH na samozapošljavanje, pokretanjem djelatnosti, kao i na zapošljavanje drugih osoba sa evidencije nezaposlenih u pokrenutim djelatnostima. Za realizaciju Programa (svih mjera) planirana su sredstva u iznosu od 16.000.000 KM

3.2. Ciljne grupe

Ciljna grupa su osobe, prijavljene na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana objave Javnog poziva, bez obzira na stepen obrazovanja i starosnu dob, a koje će nakon prijave na Javni poziv registrirati i održati djelatnost u trajanju od najmanje 12 mjeseci. U Programu nisu mogle učestvovati osobe koje su po Javnom pozivu iz 2019., 2020. i 2021. godine koristile poticajna sredstva iz mjera za pokretanje samostalne djelatnosti, u čijoj realizaciji su učestvovali Zavod/sluzbe, kao ni osobe koje su odjavile djelatnost u periodu od šest (6) mjeseci prije objave Javnog poziva za učešće u ovom programu.

3.3. Poticajne mjere i iznosi sufinansiranja samozapošljavanja

Programom su predviđene sljedeće mjere:

- ***Poduzetništvo za mlade 2022***

Ovom mjerom predviđeno je sufinansiranje samozapošljavanja mladih, dobi do 30 godina, bez obzira na spol, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave Javnog poziva, radi pokretanja i registracije obrta/privrednog društva.

Zavod mladim osobama, tj. korisnicima sredstava, sa kojima se zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, tokom 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva u iznosu od 550 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva. Za realizaciju ove mjere predviđena su sredstva u iznosu od 4.000.000 KM.

- ***Poduzetništvo za žene 2022***

Ovom mjerom predviđeno je sufinansiranje samozapošljavanja žena, bez obzira na dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave Javnog poziva, radi pokretanja i registracije obrta/privrednog društva.

Zavod korisnicama sredstava, sa kojima se zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, tokom 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva u iznosu od 500 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva. Za realizaciju ove mjere predviđena su sredstva u iznosu od 3.000.000 KM.

- **Poduzetništvo za sve 2022**

Ovom mjerom omogućeno je sufinansiranje samozapošljavanja osoba, bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave Javnog poziva, radi pokretanja i registracije obrta/privrednog društva. Zavod nezaposlenim osobama, tj. korisnicima sredstava, sa kojima se zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, u narednih 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva 470 KM (mjesečno). Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva. Za realizaciju ove mjere predviđeno je 5.500.000 KM.

- **Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2022**

Ovom mjerom omogućeno je sufinansiranje samozapošljavanja osoba, u skladu sa članom 2. Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, broj 54/19), i to demobiliziranih branilaca/branitelja i demobiliziranih branilaca/branitelja dobrovoljaca, bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave javnog poziva, radi pokretanja i registracije obrta/privrednog društva. Zavod nezaposlenim osobama, tj. korisnicima sredstava, sa kojima se zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti, u narednih 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva 500 KM mjesečno za demobilizirane branioce/branitelje, odnosno 550 KM mjesečno za demobilizirane branioce/branitelje dobrovoljce koji su kao maloljetni dobrovoljno stupili u oružane snage. Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva. Za realizaciju ove mjere predviđena su sredstva u iznosu od 500.000 KM.

- **Druga prilika 2022**

Mjesečni iznos sufinansiranja samozapošljavanja po jednoj osobi u okviru ove mjere je 500 KM, a period sufinansiranja je 12 mjeseci. Navedeni iznos se uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva.. Sva pravila koja se odnose na status nezaposlenih osoba primjenjuju se i u ovoj mjeri. Za realizaciju ove mjere predviđena su sredstva u iznosu od 3.00.000 KM.

- **Zapošljavanje dodatnih radnika**

Ukoliko su korisnici navedenih mjera u okviru pokrenute djelatnosti/društva, osim sebe zaposlili i neku drugu osobu, prijavljenu na evidenciju nezaposlenih prije dana objave javnog poziva, mjesečno su im se isplaćivala/refundirala sredstva u iznosu od po 440 KM za mjere Poduzetništvo za mlade 2022, Poduzetništvo za žene 2022, Poduzetništvo za demobilizirane branioce, a po 470 KM za mjeru Poduzetništvo za sve 2022 po svakoj zaposlenoj osobi, bez obzira na dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja u trajanju od šest (6) mjeseci.

3.4. Prijava na javni poziv

Za učešće u mjerama Poduzetništvo za mlade 2022, Poduzetništvo za žene 2022, Poduzetništvo za sve 2022 i Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2022 nezaposlena osoba se prijavljivala putem linka na web portalu: www.fzzz.ba, tako što u elektronski obrazac prijave unosi lične podatke i podatke o poslovnoj ideji koju namjerava realizirati, te eventualno podatke o osobama koje želi zaposliti. A za učešće u mjeri Druga prilika aplikanti su se direktno prijavljivali se nadležnoj službi za zapošljavanje, putem redovne pošte ili lično, dostavljanem popunjenog Obrasca prijave – Druga prilika (DP), koji je bio dostupan na web portalu: www.fzzz.ba i u službama za zapošljavanje.

3.5. Informisanje javnosti

Za potrebe što bolje informisanosti javnosti, obavijest o javnom pozivu je, osim putem web portala www.fzzz.ba, objavljena u dnevnim novinama Dnevni avaz i Večernji list, te putem novinskih agencija FENA i ONASA, kao i putem web portala Vlade Federacije BiH. Također, objavljena je i adekvatna brošura/letak, u tiražu od 10.000 primjeraka, koja je distribuirana prema korisnicima usluga putem kantonalnih službi tj. općinskih biroa za zapošljavanje.

Putem web portala i službenih profila na socijalnim mrežama (Facebook i Instagram) Federalnog zavoda za zapošljavanje generalno je pravovremeno informisana javnost o ovim aktivnostima. Općenito je održan visok nivo saradnje sa medijima. Federalni zavod je medijima redovno dostavljao podatke, informacije, kao i saopštenja o svojim aktivnostima i kretanjima na tržištu rada, koja su preuzimana i objavljivana u štampanim medijima, informativnim emisijama elektronskih medija i na internet portalima.

Web portal Federalnog zavoda (www.fzzz.ba) je u 2022. godini zabilježio 160.388 korisnika sa ukupno 509.731 sesijom i ukupno 2.997.065 pregleda stranice, čime je povećan nivo posjećenosti internet stranice u odnosu na prethodnu godinu. Na web portal Federalnog zavoda u predmetnoj godini postavljeno je 67 objava. Facebook profil Federalnog zavoda je krajem 2022. godine bilježio preko 25.000 „pratitelja“, također je korišten kao medij za objavljivanje vijesti, korisnih informacija o programima zapošljavanja, a određen broj vijesti objavljen je i na Instagram profilu Federalnog zavoda. Zabilježeno je 25 priloga na televizijskim i radio stanicama u Bosni i Hercegovini, uglavnom u informativnim emisijama, u okviru kojih su predstavnici Federalnog zavoda davali izjave u vezi sa aktivnostima Federalnog zavoda. Na osnovu pregleda arhiviranih članaka objavljenih u štampanim medijima i na Internet portalima može se konstatirati da je u 2022. godini u istaknutim medijima u Bosni i Hercegovini objavljeno 19 članaka u kojima se spominju aktivnosti Federalnog zavoda, zastupljeniji su bili programi sufinansiranja zapošljavanja. Broj objavljenih članaka i emitiranih priloga vjerovatno je veći jer spomenute brojke podrazumijevaju samo one medijske sadržaje koje su zabilježene kroz određenu vrstu press clippinga.

4. Analiza socio-ekonomskog konteksta

Pojava virusa SARS CoV 2 i proglašenje pandemije COVID-19 uzrokovala je čitav niz negativnih posljedica sa zdravstvenog ali i socio-ekonomskog aspekta. U cilju sprečavanja širenja virusa i ozbiljnih zdravstvenih posljedica po stanovništvo, Vlada Federacije BiH je 18.03.2020. godine donijela Odluku o proglašenju stanja nesreće uzrokovano pojavom korona virusa (COVID-19) na području Federacije BiH (V broj: 408/2020), a Federalni štab Civilne zaštite i Federalno ministarstvo zdravstva usvojili su niz naredbi i mjera među kojima je, između ostalog, bila i mjera ograničenog kretanje ljudi kao i obustava rada za određene poslovne djelatnosti koja je trajala do 30.06.2020. godine.

Naročito je zabilježen negativan uticaj na djelatnost ugostiteljstva i hotelijerstva, te prerađivačku industriju i transport, ali lančano nakon toga i na ostale djelatnosti. Ovaj period ostao je u znaku otpuštanja radnika, ali i snažne borbe u očuvanju radnih mjesta korištenjem svih raspoloživih resursa i mjera. Različitim intervencijama i mjerama kroz zakone i druge propise, od federalnog do općinskog nivoa (subvencioniranje doprinosa, subvencioniranje plaće, uspostava Garancijskog fonda, moratorij na kredite, obustava obračuna i plaćanja zatezne kamate na javne prihode, ukidanje obaveze plaćanja akontacije poreza na dobit i akontacije poreza na dohodak, obustava postupaka prinudne naplate, subvencije za poslodavce iz oblasti turizma, obustava naplate naknade za iznajmljivanje prostora, ukidanje određenih taksi, novčana pomoć za nezaposlene i td.) sistemski su ublažavane posljedice u privredi.

Nakon izuzetno otežane situacije u privredi u 2020. godini prilike u privredi se postepeno stabiliziraju u 2021. i 2022. godini, što se odražava i na tržište rada tj. zaustavljen je trend pada broja zaposlenih i rasta broja nezaposlenih osoba koji je zabilježen u Federaciji Bosne i Hercegovine iz 2020. godine.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2022. godini prosječno je bilo zaposleno 535.665 radnika, što je u odnosu na prosjek 2021. godine (525.397) više za 10.268 radnika, odnosno 2%.

Djelatnosti s najvećim indeksom rasta broja zaposlenih u 2022. godini u odnosu 2020. godinu su: Informacije i komunikacije (9,1%), Hotelijerstvo i ugostiteljstvo (6,1%) i Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (5,8%). Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Prerađivačka industrija broj zaposlenih u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu je povećan za 2.898, što ukazuje na oporavak ove djelatnosti. Također, primjetan je kontinuiran i znakovit rast broja zaposlenih u djelatnosti Trgovina za 1.953, Informacije i komunikacije za 1.608 i Hotelijerstvo i ugostiteljstvo za 1.508.

Smanjenje indeksa broja zaposlenih u 2022. u odnosu na 2021. godinu u najvećem omjeru zabilježeno je u sljedećim djelatnostima: Poslovanje nekretninama (-8,1%), Vađenje ruda i kamena (-6,2%), te Građevinarstvo (-2,6%). Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Vađenje ruda i kamena broj zaposlenih u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu je smanjen za 755 i Građevinarstvo za 692.

Zabilježen je i rast prosječne neto plaće u 2022. godini u Federaciji BiH (1.114 KM) u odnosu na 2021. godinu za 11,8%, a prosječna bruto plaća je iznosila 1.724 KM i veća je za 11,7%. U nominalnim iznosima najveća prosječna neto plaća u 2022. godini je zabilježena u sljedećim djelatnostima: Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (1.830 KM), Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.769 KM) i Informacije i komunikacije (1.628 KM). Najveće procentualno povećanje prosječne neto plaće je zabilježeno u sljedećim djelatnostima: Administrativne i pomoćne uslužne

djelatnosti (32,9%), Hotelijerstvo i ugostiteljstvo (22%), Poslovanje nekretninama (20,9%) i Trgovina (16,7%). U 2022. godini nije bilo djelatnosti u kojoj je zabilježeno smanjenje prosječne neto plaće.

Prosječan broj nezaposlenih u 2022. godini bio je 289.912 i u odnosu na prosjek 2021. godine (311.679) manji je za 21.765, odnosno 7%. Stopa registrirane nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2022. godini iznosila je 35,1% i manja je za 2,1% u odnosu na prethodnu godinu, a stopa anketne nezaposlenosti je iznosila 17,2% i manje je za 1,7% u odnosu na 2021. godinu.

Tabela 1: Osnovne karakteristike stanovništva prema aktivnosti u FBiH

Ukupno	Q 2018	Q 2019	Q 2020	Q 2021	Q 2022
Stopa aktivnosti 15-89	39,5	39,1	45,5	46,6	47,9
Stopa zaposlenosti 15-89	31,9	31,9	37,5	37,8	39,6
Stopa nezaposlenosti 15-74	19,2	18,4	17,5	18,9	17,2

Posmatrajući podatke u 2022. godini po spolu, stopa zaposlenosti kod žena je imala rast od 2,2%, a stopa nezaposlenosti žena je u navedenom periodu smanjena za 3,1%.

Tabela 2: Osnovne karakteristike žena prema aktivnostima u Federaciji BiH u periodu 2018-2022

Žene	Q 2018	Q 2019	Q 2020	Q 2021	Q 2022
Stopa aktivnosti 15-89	28,7	29,3	32,8	33,9	35,3
Stopa zaposlenosti 15-89	22,5	23,0	25,5	25,2	27,4
Stopa nezaposlenosti 15-74	21,5	21,7	22,3	25,5	22,4

Posmatrajući kategoriju mladih u dobi od 15 do 24 godine, u skladu s propozicijama Ankete o radnoj snazi, u navedenom periodu stopa zaposlenosti za ovu kategoriju stanovništva je ostala ista kao i u prethodnoj godini 18,8%, a stopa nezaposlenosti je smanjena za 3,7%.

Tabela 3: Osnovne karakteristike mladih prema aktivnostima u Federaciji BiH u periodu 2018-2022

Mladi	Q 2018	Q 2019	Q 2020	Q 2021	Q 2022
Stopa aktivnosti 15-24	31,4	35	33,3	31,8	30,1
Stopa zaposlenosti 15-24	18,5	21,3	19,9	18,8	18,8
Stopa nezaposlenosti 15-24	41	39	40,3	41	37,4

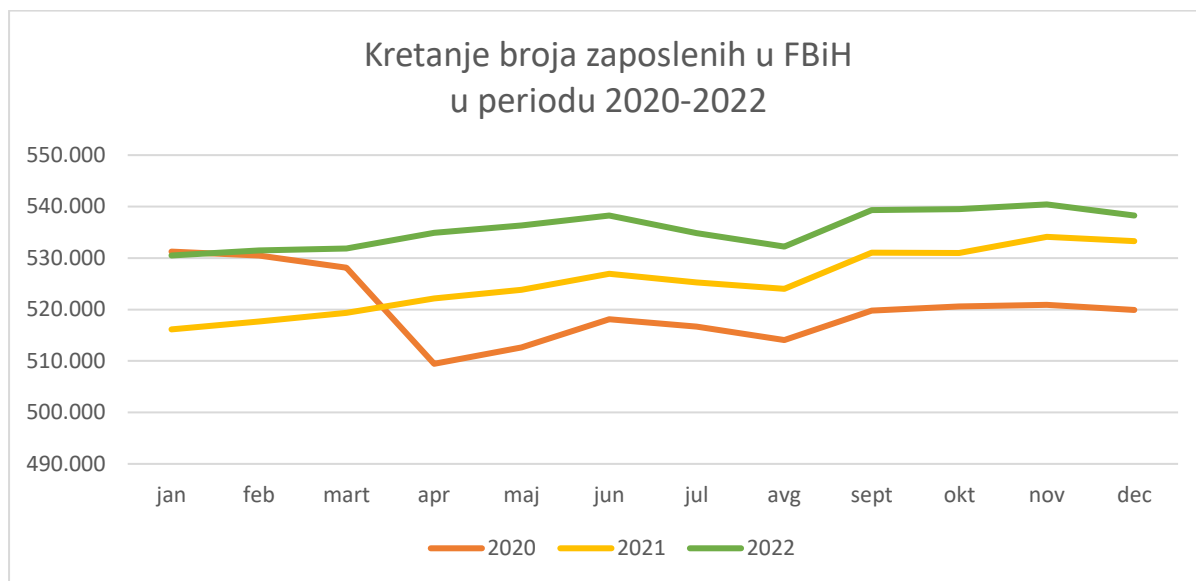
U posmatranju svih aspekta i faktora koji utiču na kretanja na tržištu rada obavezno je potrebno uzeti u obzir migracije bh. radne snage ka državama Evropske unije.

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, u 2022. godini u Federaciji BiH na evidenciju službi za zapošljavanje izvršeno je 171.836 prijava, što je za 38.462 više u odnosu na 2021. godinu.

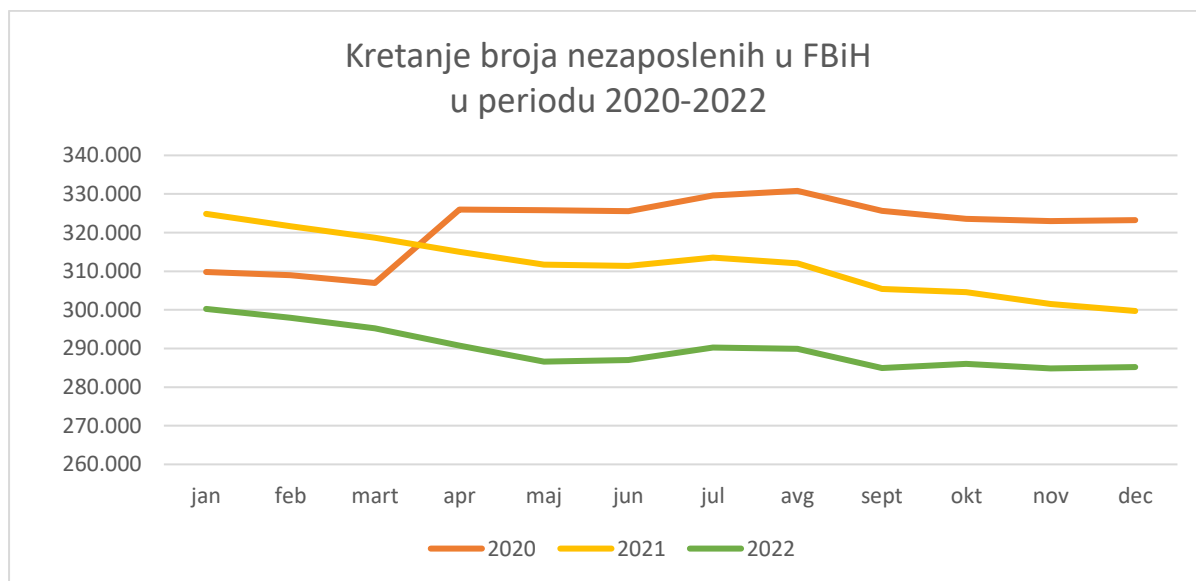
U istom periodu po raznim osnovama, sa evidencija službi za zapošljavanje u Federaciji BiH izvršeno je 185.395 odjava tj. brisanja iz evidencije, što je za 28.494 više u odnosu na 2021. godinu. Također, u 2022. godini evidentirano je ukupno 83.839 brisanja iz

evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja, dok je istovremeno registrovano 78.808 prijava na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa.

Grafikon 1: Kretanje broja zaposlenih osoba u Federaciji BiH u periodu 2020- 2022

Grafikon 2: Kretanje broja nezaposlenih osoba u Federaciji BiH u periodu 2020- 2022

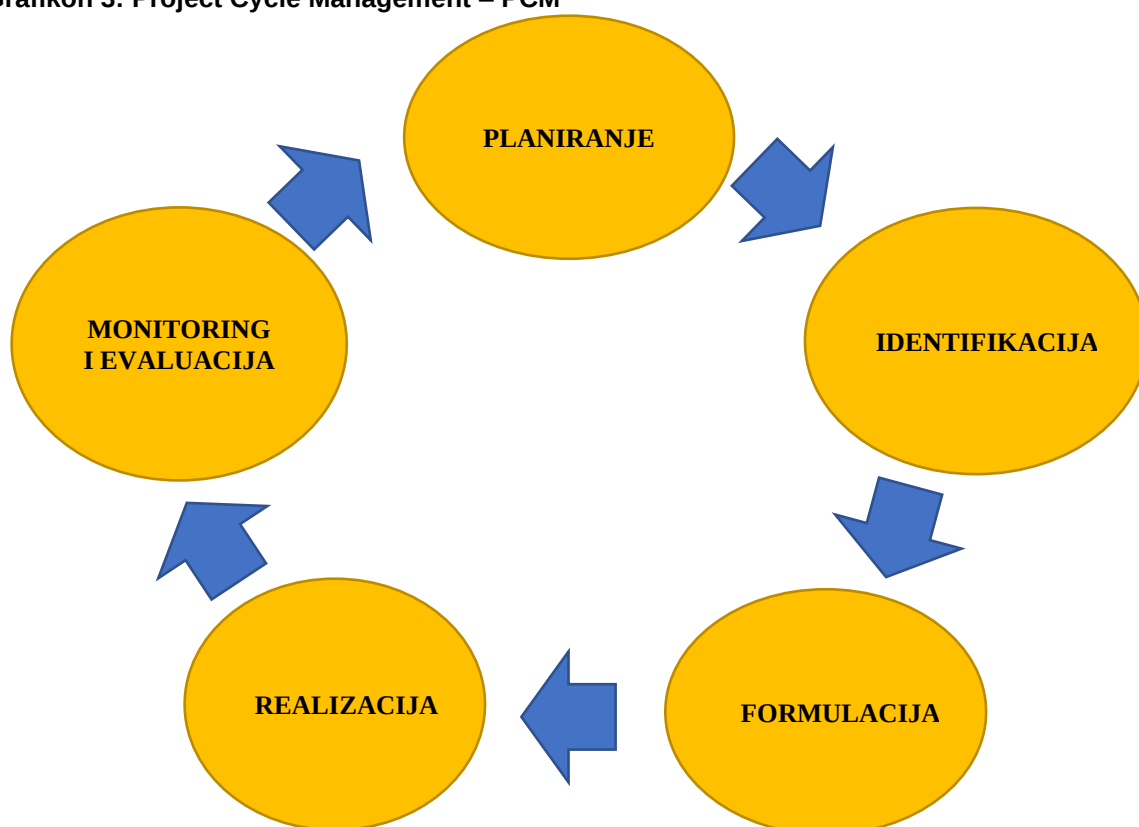
5. Analiza metodologije izrade i realizacije Programa

U okviru analize metodologije izrade i realizacije Programa može se konstatovati da su primjenjivani elementi metodologije **Project Cycle Management – PCM**.

U fazi programiranja tj. planiranja, u skladu sa zakonom i strateškim dokumentima višeg reda (Strategija razvoja Federacije BiH 2021-2027) izrađeni su strateški programsko-planski dokumenti rada Federalnog zavoda za zapošljavanje u okviru kojih su utvrđeni strateški i operativni ciljevi, a koji su izrađeni na osnovu analize stanja uz primjenu SWOT-PESTLE analize i analiziranje pravnog i strateškog okvira (Trogorodišnji plan rada za period 2022-2024, Godišnji plan rada za 2022. godinu i Program rada za 2022. godinu, kao i Finansijski plan za 2022.godinu s procjenom za 2023. i 2024. godinu). Formulirani su ključni strateški i operativni ciljevi, ciljne grupe i ostali elementi bitni za realizaciju Programa. Navedene dokumente, u okviru svojih nadležnosti, usvojio je Upravni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje i Vlada Federacije BiH. Programom su utvrđeni: cilj, ciljne grupe, mjere, raspodjela sredstava po mjerama i službama, način sufinansiranja, način prijave i provjere prijave, proces zaključivanja ugovora, proces pravljenja i isplate sredstava, kontrola izvršenja ugovorenih obaveza, te indikatori za praćenje realizacije i ocjenu efekata mjera.

Project Cycle Management – PCM – metodologija za izradu programa/projekta i njegovu realizaciju treba da sadrži sljedeće elemente i faze:

Grafikon 3: Project Cycle Management – PCM

U nastavku slijedi kratko objašnjenje svake pojedinačne faze ove metodologije:

- Planiranje - programiranje

Tokom prve faze projektnog ciklusa analizira se postojeća situacija (uz primjenu SWOT/PESTLE analize) u cilju uočavanja problema, utvrđivanja potreba, prilika i mogućnosti djelovanja. U odnosu na rezultate ovih analiza i prikupljenih podataka definišu se osnovni, strateški ciljevi, odnosno smjernice za dalji razvoj, te se planiraju

potrebna finansijska sredstva. Osnovne smjernice uglavnom su utvrđene strateškim dokumentima i zakonskim propisima koji daju opšti okvir za potencijalne projekte/programe.

- Identifikacija

U drugoj fazi ciklusa se konkretiziraju elementi iz prve faze, prepoznaju potencijalne aktivnosti i razmatra njihova izvodljivost. Prilikom konkretnijeg definisanja vodi se računa o relevantnosti u odnosu na probleme i potrebe ciljne grupe koja je u fokusu.

- Formulacija

U ovoj fazi detaljno se definiše program/projekat i treba da se izradi njegova matrica logičkog okvira, kao i da se definišu aktivnosti, plan njihove realizacije, rezultati i ciljevi koji se žele postići (koji trebaju biti SMART) tj. indikatori uspješnosti i potencijalni rizici u realizaciji. Zatim se utvrđuju ciljne grupe, način realizacije, dokumentacija, resursi, finansijska sredstva, indikatori za monitoring i evaluacija. U ovoj fazi obavljene su konsultacije sa službama za zapošljavanje kao sudionicima u realizaciji Programa.

- Realizacija

Realizacija programa/projekta počinje objavom javnog poziva, a nakon što je usvojen od Upravnog odbora Federalnog zavoda za zapošljavanje i nakon što je prethodno usvojen Finansijski plan od Parlamenta Federacije BiH, kao i Program rada od Vlade Federacije BiH. Tokom ove faze implementiraju se aktivnosti u skladu sa uslovima koji su utvrđeni programom u cilju ostvarenja postavljenih ciljeva. Tokom ove faze provodi se i **monitoring** tj. periodično praćenje realizacije i napretka programa/projekata po utvrđenim parametrima u odnosu na očekivani ishod.

- Monitoring i evaluacija

Posljednja faza predviđena je za analiziranje realizacije, te analiziranje učinka kao i utvrđivanje da li su ostvareni postavljeni ciljevi. U ovoj fazi sagledava se šta je urađeno dobro, a šta je moglo i na koji način biti urađeno bolje. Informacije koje se dobiju tokom ove faze koristi se za novo planiranje/ programiranje.

Da bi ova metodologija dala bolje rezultate korisno je:

- koristiti pristup logičkog okvira u svim fazama kako bi se problemi što bolje analizirali i kako bi se pronalazila optimalna rješenja, kao i metodu STAR (utvrđivanje **s**ituacije, **t**ask - zadatka, **a**ktivnost, **r**euzultata);
- aktivno i kontinuirano uključivati i konsultovati zainteresovane strane tokom pripreme aktivnosti, ali i tokom svih ostalih faza;
- precizno formulisati svrhu projekta i ciljeve;
- pravovremeno pripremiti sve dokumente i alate potrebne za realizaciju.

Tabela 4: Predložena matrica logičkog okvira

MATRICA LOGIČKOG OKVIRA	LOGIKA INTERVENCIJE	INDIKATORI	IZVORI I SREDSTVA VERIFIKACIJE INDIKATORA	RIZICI I PRETPOSTAVKE
OPŠTI CILJ				
SPECIFIČNI CILJ				
REZULTATI				
AKTIVNOSTI				

6. Analiza postavljenih ciljeva

Analizom postavljenih ciljeva utvrđeno je da je broj osoba koji je planiran da će se zaposliti kvantificiran samo na nivou cijelog Programa, bez utvrđivanja kvantificiranih pojedinačnih ciljeva po mjerama, iako su za pojedine mjere utvrđena finansijska sredstva.

Cilj Programa i pojedinačnih mjera

*Program se realizira s ciljem poticanja najmanje **2.500** osoba sa evidencije nezaposlenih na samozapošljavanje, pokretanjem djelatnosti/ društva, kao i na zapošljavanje drugih osoba sa evidencije nezaposlenih u pokrenutim djelatnostima.*

Korisno bi bilo kvantificirati planirani broj osoba koje će se zaposliti na nivou mjera koje imaju izdvojena finansijska sredstva za realizaciju.

Ciljevi po mjerama nisu definisani u preciznom kvantitativnom ili kvalitativnom smislu, ali su utvrđeni na način da su utvrđene obaveze pružanja podrške nezaposlenim osobama prilikom pokretanja poslovne djelatnosti u finansijskom smislu uz utvrđen iznos, i to za određene kategorije nezaposlenih osoba: mladi, žene, demobilisani borci itd.

U vezi s navednim korisno je kod utvrđivanja ciljeva voditi se SMART principima.

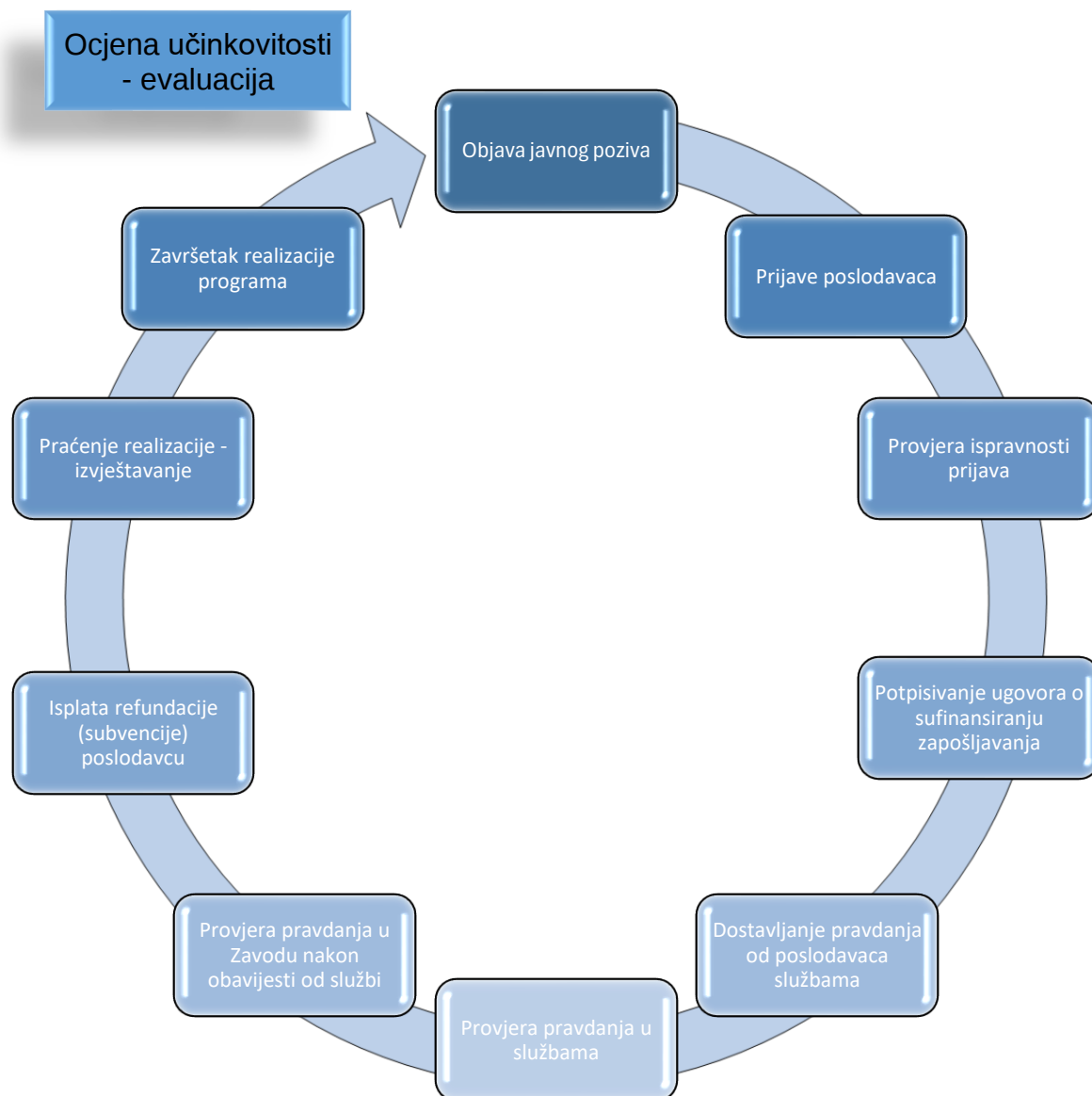
Tabela 5: SMART ciljevi

(S)pecific - (S)imple Specifični - Jednostavni	Jasno i jednostavno su definisani. Odgovaraju na pitanja: Šta se želi postići? Koji je očekivani ishod djelovanja?
(M)easurable Mjerljivi	Mjerljivi su i odgovaraju na pitanje: Kako znamo da je ishod ostvaren i cilj postignut?
(A)chievable Dostižni	- Sagledavaju mogućnost njihovog dostizanja uzimajući u obzir raspoložive resurse. - Značajni su, realni i relevantni za oblast i stanje i orijentisani na rezultat.
(R)elewant - (R)ealistic Relevantni - Realni	Povezani su s poslovnim procesima i ciljevima institucije.
(T)ime-bound Vremenski ograničeni	Utvrđeni su rokovi za praćenje ostvarenja ciljeva i ključnih rezultata.

7. Analiza ciklusa programskih aktivnosti – faza realizacije Programa

Na grafičkom prikazu dat je pregled pojedinačnih faza realizacije Programa tj. ciklusa programskih aktivnosti prikazanih u 10 koraka, od objave javnog poziva do završetka Programa.

Grafikon 4: Ciklus programskih aktivnosti

Djelimično otežan proces u predstavljenom ciklusu je evidentiran u fazi provođenja radnji u vezi sa potpisivanjem ugovora, kao i brzine provjere dokumentacije dostavljene od poslodavaca tj. pravdanja u fazi isplate sredstava poslodavcima.

8. Pregled realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022 na dan 31.12.2022. godine – osnovni podaci

Za realizaciju mjere Poduzetništvo za mlade 2022:

- planirana su sredstva u iznosu 3.000.000 KM,
- ugovorena su sredstva u iznosu od 2.061.089 ili 51,5% od planiranog
- obuhvaćeno je ukupno 337 osoba, 271 je registrovala djelatnost, a 66 osoba je dodatno zaposlena u tim djelatnostima.

Za realizaciju mjere Poduzetništvo za žene 2022:

- planirana su sredstva u iznosu 3.000.000 KM,
- ugovorena su sredstva u iznosu od 2.213.527 KM ili 73,8% od planiranog
- obuhvaćene su ukupno 372 osobe, 331 je registrovala djelatnost, a 41 osoba je dodatno zaposlena u tim djelatnostima.

Za realizaciju mjere Poduzetništvo za sve 2022:

- planirana su sredstva u iznosu 5.500.000 KM,
- ugovorena su sredstva u iznosu od 3.374.589 KM ili 61,4% od planiranog
- obuhvaćeno je ukupno 626 osoba, 505 je registrovalo djelatnost, a 121 osoba je dodatno zaposleno u tim djelatnostima.

Za realizaciju mjere Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2022:

- planirana su sredstva u iznosu 500.000 KM,
- ugovorena su sredstva u iznosu od 268.540 KM ili 53,7% od planiranog
- obuhvaćeno je ukupno 45 osoba, 39 je registrovalo djelatnost, a 6 osoba je dodatno zaposleno u tim djelatnostima.

Za realizaciju mjere Druga prilika 2022:

- planirana su sredstva u iznosu 3.000.000 KM,
- ugovorena su sredstva u iznosu od 4.024.596 KM ili 134,2% od planiranog
- obuhvaćene su ukupno 362 osobe, 606 je registrovalo djelatnost, a 50 osobe su dodatno zaposlene u tim djelatnostima.

I pored brojnih problema u vezi sa pandemijom COVID-19 i ostalim otežavajućim okolnostima, monitoring i evaluacija Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2022 pokazuju da je ukupno po svim mjerama ugovoren iznos od 11.942.341 KM od planiranih 16.000.000 KM tj. 74,6% od planiranog iznosa, a zaposleno je 2.036 osoba ili 81,4% od planiranih 2.500 osoba.

9. Tabelarni i grafički pregled osnovnih pokazatelja realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavnja START UP 2022
- stanje na dan 31.12.2022.

Tabela 6: Pregled realizacije pojedinačnih mjera po planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima i broju zaposlenih osoba (spol, prosječna dob i prosječan period nezaposlenosti)

Naziv mjere	Planirana sredstava u KM	Ugovoreno sredstava u KM	Isplaćeno sredstava u KM	% plaćeno od ugovorenog	Ostatak za isplatu u KM	Broj planiranih osoba	Broj osoba po mjerama	M	Ž	% od planiranog broja osoba	Prosječna dob	Prosječan period nezaposlenosti u mjes.	Prosječan iznos subvencije u KM
Poduzetništvo za mlade 2022	4.000.000	2.061.089	919.898	45%	1.141.191	2.500	337	215	122	81%	27	18	6.116
Poduzetništvo za žene 2022	3.000.000	2.213.527	1.075.811	49%	1.137.716		372	13	359		42	44	5.950
Poduzetništvo za sve 2022	5.500.000	3.374.589	1.605.876	48%	1.768.713		626	512	114		40	44	5.391
Poduzetništvo za DB 2022	500.000	268.540	116.785	43%	151.755		45	40	5		50	50	5.968
Druga prilika 2022	3.000.000	4.024.596	860.977	21%	3.163.619		656	325	331		41	46	6.135
UKUPNO	16.000.000	11.942.341	4.579.347	38%	7.362.994		2.036	1.105	931		40	40	5.866

Tabela 7: Pregled broja novoregistrovanih djelatnosti i broja osoba dodatno zaposlenih u tim djelatnostima u sklopu Programa

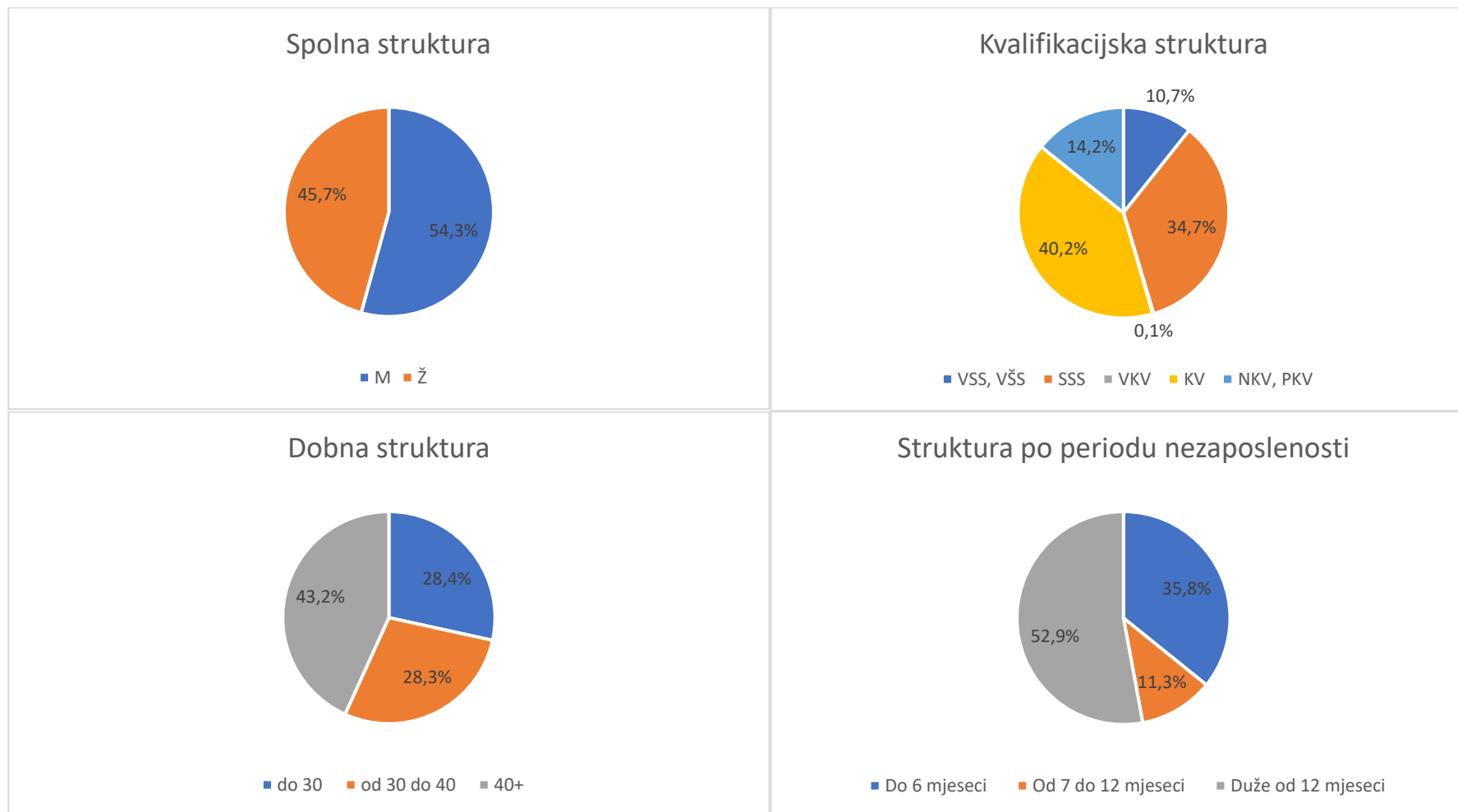
Naziv mjere	Broj osoba koje su registrovale djelatnosti	Broj osoba dodatno zaposlenih u registrovanim djelatnostima	Ukupan broj osoba po mjerama
Poduzetništvo za mlade 2022	271	66	337
Poduzetništvo za žene 2022	331	41	372
Poduzetništvo za sve 2022	505	121	626
Poduzetništvo za DB 2022	39	6	45
Druga prilika 2022	606	50	656
UKUPNO	1.752	284	2.036

**INFORMACIJA O EVALUACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA
START UP 2022**

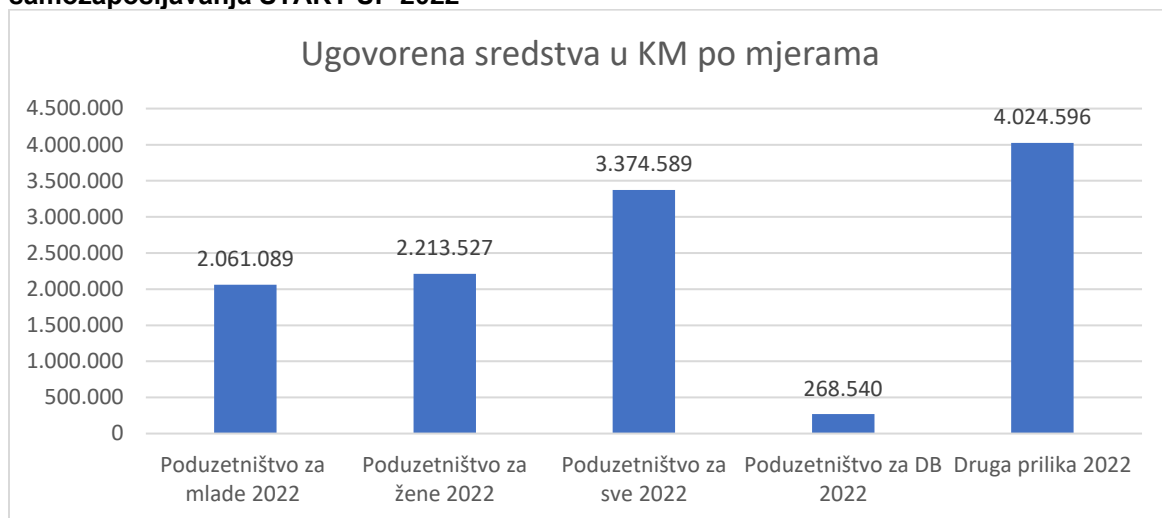
Tabela 8: Spolna, kvalifikacijska i dobna struktura i dužina trajanja nezaposlenosti osoba zaposlenih po mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

Naziv mjere	Spolna struktura		Broj osoba po mjerama	% od ukupno zaposlenih	Kvalifikacijska struktura					Dobna struktura			Period nezaposlenosti		
	M	Ž			VSS, VŠS	SSS	VKV	KV	NKV, PKV	do 30	od 30 do 40	40+	do 6 mjeseci	od 7 do 12 mjeseci	duže od 12 mjeseci
Poduzetništvo za mlade 2022	215	122	337	16,6%	42	161	1	119	14	298	15	24	157	47	133
Poduzetništvo za žene 2022	13	359	372	18,3%	46	130	0	120	76	40	130	202	124	37	211
Poduzetništvo za sve 2022	512	114	626	30,7%	48	193	1	294	90	81	262	283	225	74	327
Poduzetništvo za DB 2022	40	5	45	2,2%	3	13	0	19	10	1	3	41	16	3	26
Druga prilika 2022	325	331	656	32,2%	79	209	1	267	100	159	167	330	207	69	380
UKUPNO	1.105	931	2.036	100,0%	218	706	3	819	290	579	577	880	729	230	1.077
%	54,3%	45,7%	100,0%		10,7%	34,7%	0,1%	40,2%	14,2%	28,4%	28,3%	43,2%	35,8%	11,3%	52,9%

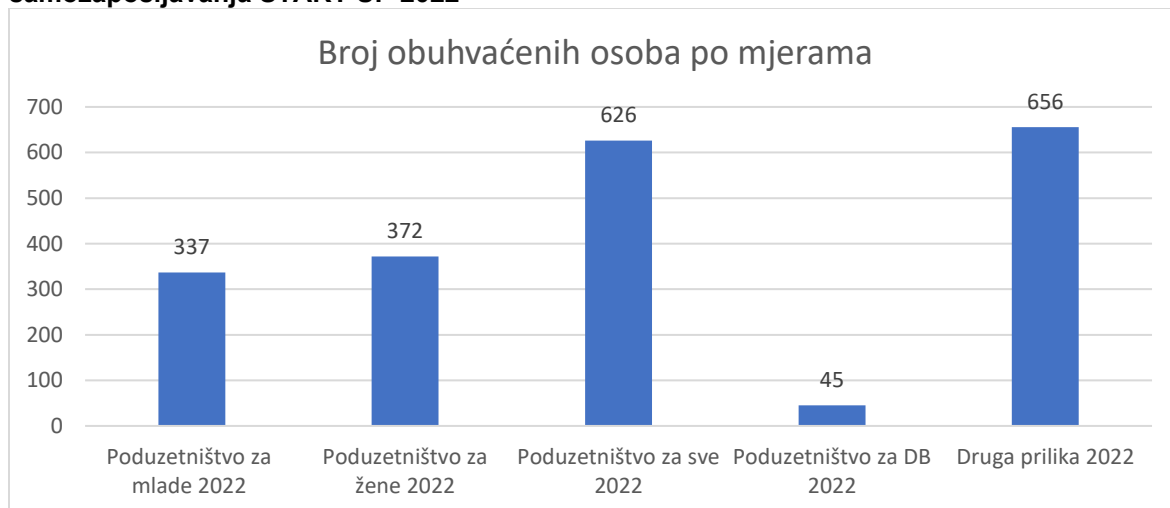
Grafikon 5: Spolna, kvalifikacijska i dobna struktura i dužina trajanja nezaposlenosti osoba zaposlenih u sklopu Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

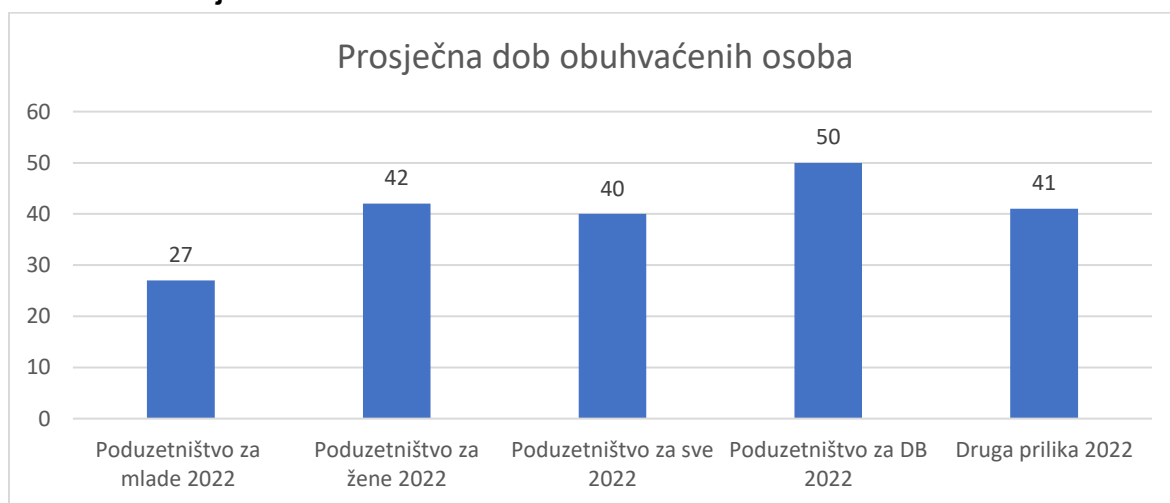
Grafikon 6: Prikaz ugovorenih sredstava po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

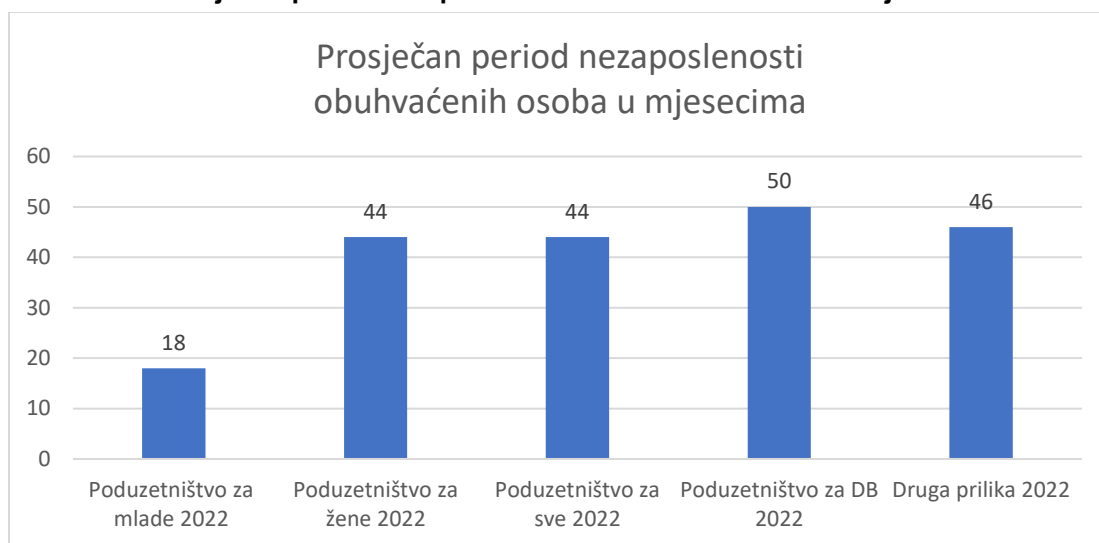
Grafikon 7: Prikaz broj obuhvaćenih osoba po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

Grafikon 8: Prosječna dob obuhvaćenih osoba

Grafikon 9: Prosječan period nezaposlenosti obuhvaćenih osoba u mjesecima

Grafikon 10: Prosječan iznos subvencije po mjerama iz Programa

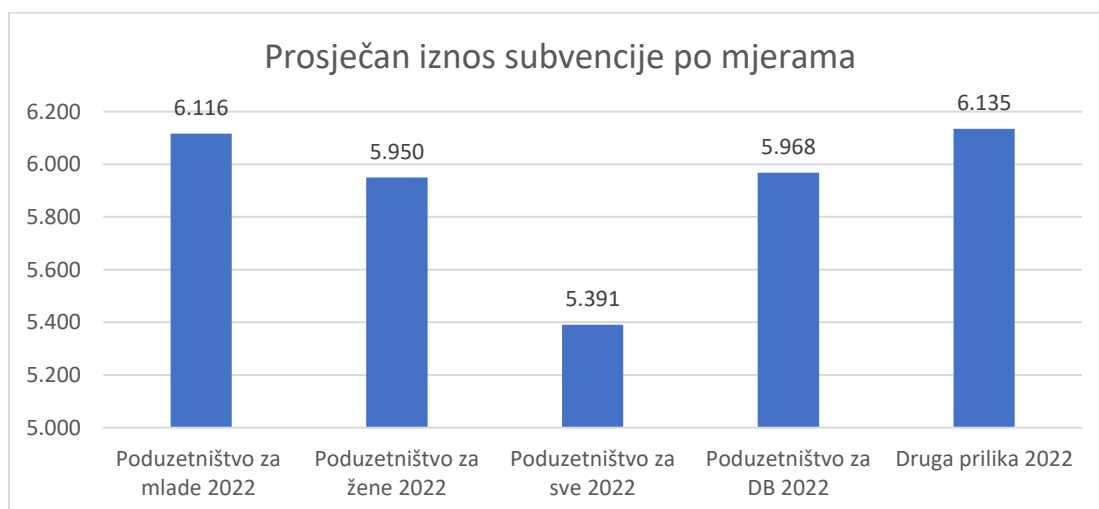

Tabela 9: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za mlade 2022

Djelatnost	Broj novootvorenih subjekata	%
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	48	17,7%
C – Prerađivačka industrija	35	12,9%
F – Građevinarstvo	33	12,2%
G - Trgovina	40	14,8%
H – Saobraćaj, skladištenje	15	5,5%
I – Ugostiteljstvo	30	11,1%
J – Informacije i komunikacije	3	1,1%
K - Fnansijske djelatnosti i osiguranje	1	0,4%
M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	6	2,2%
N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2	0,7%
P- Obrazovanje	2	0,7%
Q - Zdravstvena i socijalna zaštita	4	1,5%
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	2	0,7%
S - Ostale uslužne djelatnosti	50	18,5%
UKUPNO	271	100,0%

Grafikon 11: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za mlade 2022

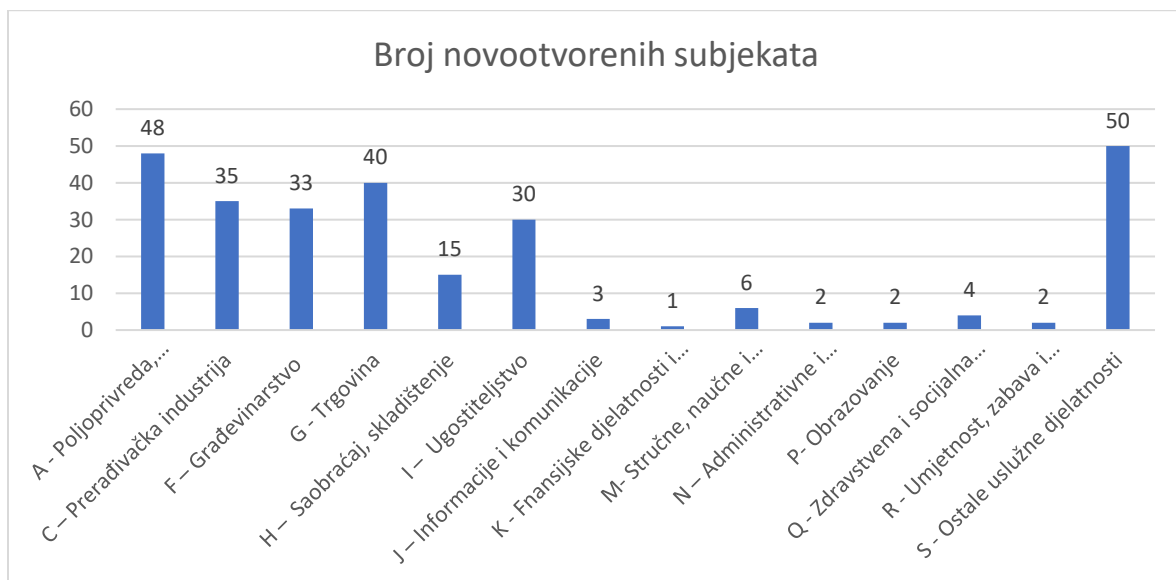

Tabela 10: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za žene 2022

Djelatnost	Broj novootvorenih subjekata	%
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	106	32,0%
C – Prerađivačka industrija	51	15,4%
F – Građevinarstvo	1	0,3%
G - Trgovina	86	26,0%
H – Saobraćaj, skladištenje	1	0,3%
I – Ugostiteljstvo	21	6,3%
M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	6	1,8%
N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	4	1,2%
P- Obrazovanje	2	0,6%
Q - Zdravstvena i socijalna zaštita	4	1,2%
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	1	0,3%
S - Ostale uslužne djelatnosti	47	14,2%
T - Djelatnost domaćinstava	1	0,3%
UKUPNO	331	100,0%

Grafikon 12: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za žene 2022

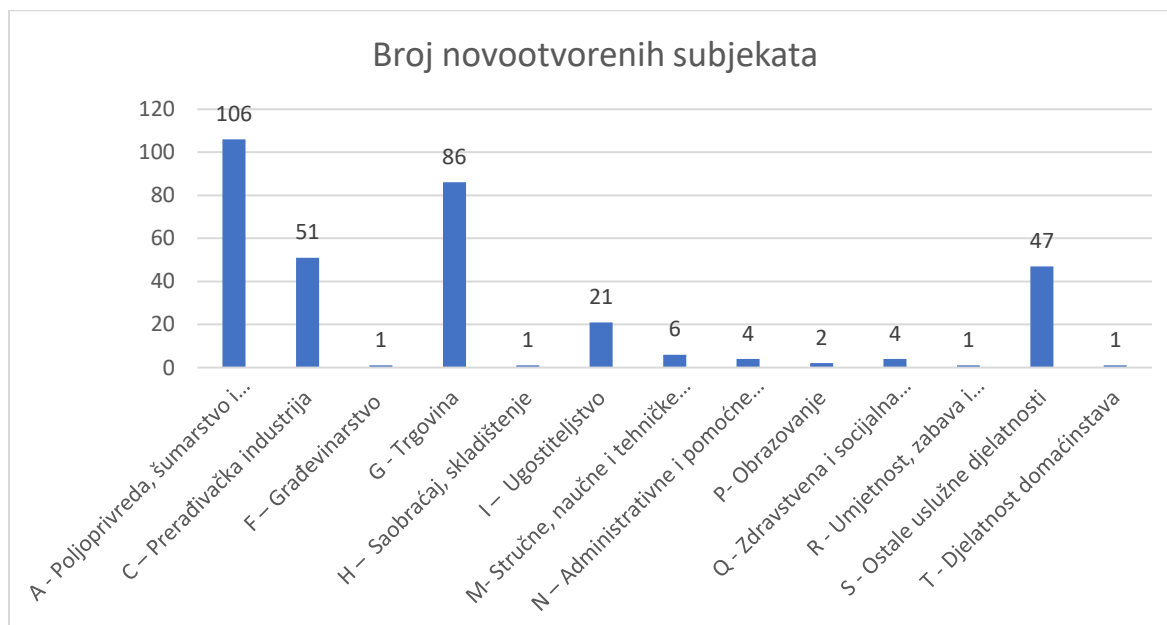
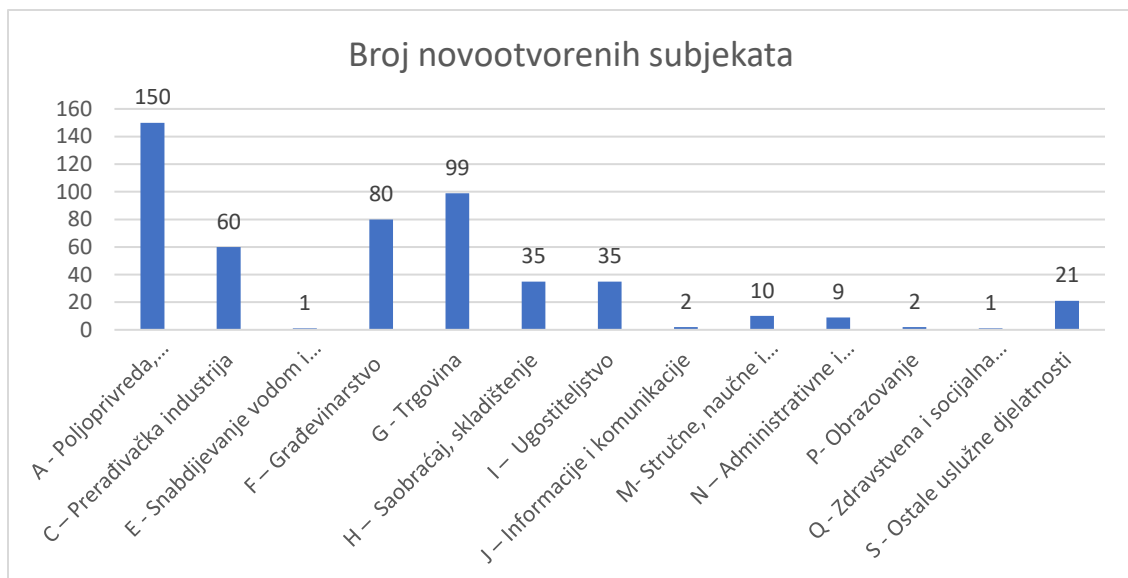

Tabela 11: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za sve 2022

Djelatnost	Broj	%
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	150	29,7%
C – Prerađivačka industrija	60	11,9%
E - Snabdijevanje vodom i upravljanje otpadom	1	0,2%
F – Građevinarstvo	80	15,8%
G - Trgovina	99	19,6%
H – Saobraćaj, skladištenje	35	6,9%
I – Ugostiteljstvo	35	6,9%
J – Informacije i komunikacije	2	0,4%
M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	10	2,0%
N – Administrativne i pomoćne uslužne	9	1,8%
P- Obrazovanje	2	0,4%
Q - Zdravstvena i socijalna zaštita	1	0,2%
S - Ostale uslužne djelatnosti	21	4,2%
UKUPNO	505	100,0%

Grafikon 13: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za sve 2022

**Tabela 12: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za demobilizirane
branioc 2022**

Djelatnost	Broj	%
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	11	28,2%
C – Prerađivačka industrija	12	30,8%
F – Građevinarstvo	4	10,3%
G - Trgovina	2	5,1%
H – Saobraćaj, skladištenje	3	7,7%
I – Ugostiteljstvo	2	5,1%
J – Informacije i komunikacije	1	2,6%
S - Ostale uslužne djelatnosti	3	7,7%
T - Djelatnost domaćinstava	1	2,6%
UKUPNO	39	100,0%

**Grafikon 14: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Poduzetništvo za demobilizirane
branioc 2022**

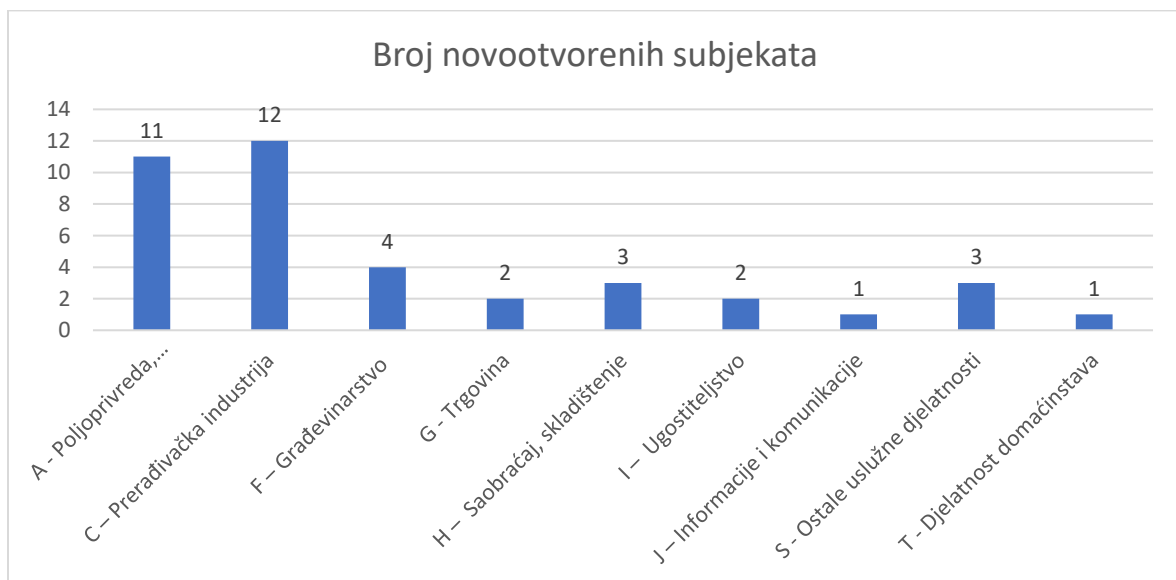

Tabela 13: Struktura novotvorenih djelatnosti po mjeri Druga prilika 2022

Djelatnost	Broj	%
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	158	26,1%
B - Vađenje ruda i kamena	1	0,2%
C – Prerađivačka industrija	96	15,8%
F – Građevinarstvo	41	6,8%
G - Trgovina	108	17,8%
H – Saobraćaj, skladištenje	18	3,0%
I – Ugostiteljstvo	57	9,4%
J – Informacije i komunikacije	10	1,7%
M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	11	1,8%
N – Administrativne i pomoćne uslužne	19	3,1%
P- Obrazovanje	8	1,3%
Q - Zdravstvena i socijalna zaštita	6	1,0%
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	5	0,8%
S - Ostale uslužne djelatnosti	67	11,1%
T - Djelatnost domaćinstava	1	0,2%
UKUPNO	606	100,0%

Grafikon 15: Broj novotvorenih djelatnosti po mjeri Druga prilika 2022

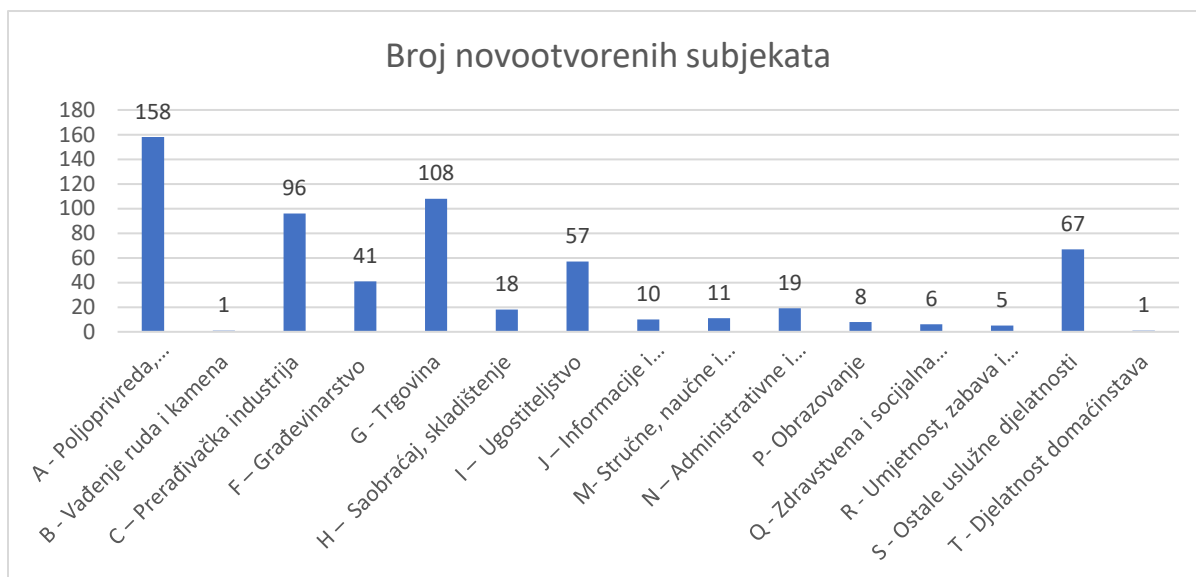

Tabela 14: Struktura novotvorenih djelatnosti ukupno po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

Djelatnost	Broj	%
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	473	27,0%
B - Vađenje ruda i kamena	1	0,1%
C – Prerađivačka industrija	254	14,5%
E - Snabdijevanje vodom i upravljanje otpadom	1	0,1%
F – Građevinarstvo	159	9,1%
G - Trgovina	335	19,1%
H – Saobraćaj, skladištenje	72	4,1%
I – Ugostiteljstvo	145	8,3%
J – Informacije i komunikacije	16	0,9%
K - Fnansijske djelatnosti i osiguranje	1	0,1%
L - Poslovanje nekretninama	0	0,0%
M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	33	1,9%
N – Administrativne i pomoćne uslužne	34	1,9%
P- Obrazovanje	14	0,8%
Q - Zdravstvena i socijalna zaštita	15	0,9%
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	8	0,5%
S - Ostale uslužne djelatnosti	188	10,7%
T - Djelatnost domaćinstava	3	0,2%
UKUPNO	1.752	100,0%

Grafikon 16: Broj novotvorenih djelatnosti ukupno po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

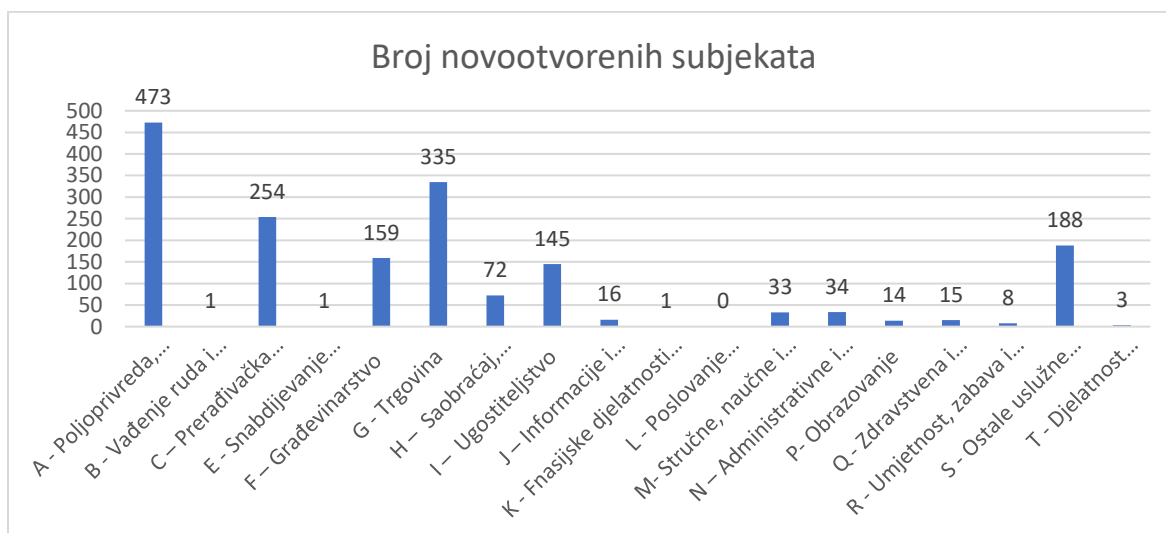

Tabela 15: Pregled ugovorenih sredstava po kantonima po svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

KANTON	Poduzetništvo za mlade 2022	Poduzetništvo za žene 2022	Poduzetništvo za sve 2022	Poduzetništvo za DB 2022	Druuga prilika 2022	Ukupno ugovoreno	% od ukupno
USK	245.046	274.040	451.728	19.260	779.750	1.769.824	14,8%
PK	34.020	64.200	61.728	6.420	222.720	389.088	3,3%
TK	419.340	491.080	717.387	42.640	456.699	2.127.145	17,8%
ZDK	436.144	446.539	675.564	84.180	560.100	2.202.527	18,4%
BPK	28.740	62.261	25.368	0	261.100	377.469	3,2%
SBK	319.764	261.840	483.768	53.160	549.264	1.667.796	14,0%
HNK	240.009	181.547	326.283	19.260	191.880	958.978	8,0%
ZHK	113.295	150.360	222.576	6.420	234.120	726.771	6,1%
KS	119.375	206.640	308.896	20.520	508.324	1.163.754	9,7%
K 10	105.357	75.020	101.292	16.680	260.640	558.989	4,7%
UKUPNO	2.061.089	2.213.527	3.374.589	268.540	4.024.596	11.942.342	100,0%

Grafikon 17: Ukupno ugovorena sredstva po kantonima po Programu sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

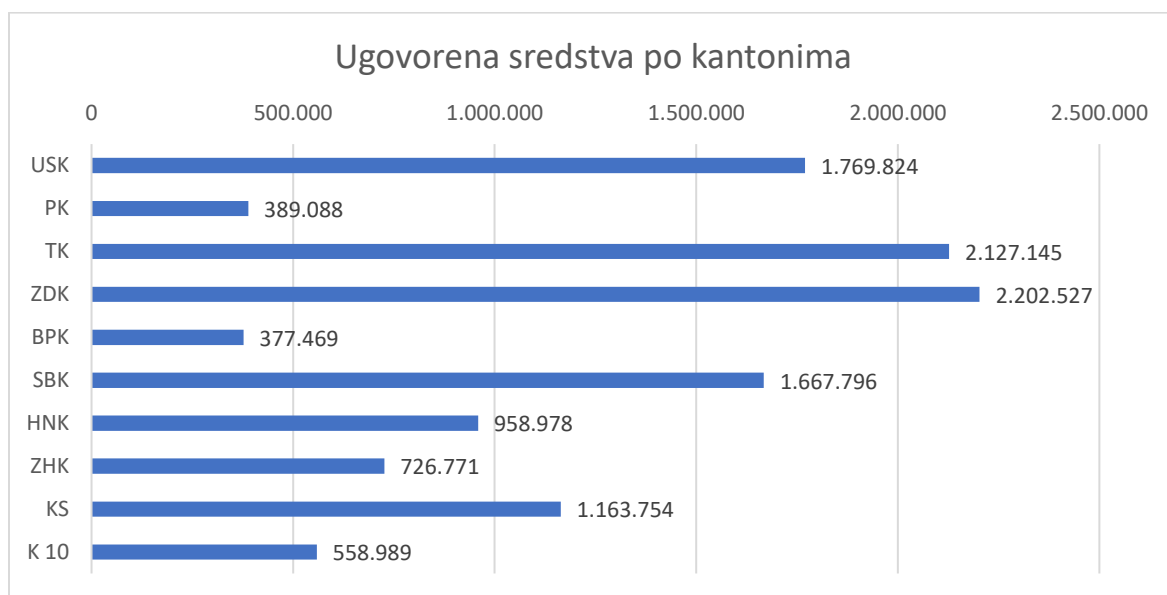

Tabela 16: Pregled broj osoba obuhvaćenih svim mjerama Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022 po kantonima

KANTON	Poduzetništvo za mlade 2022	Poduzetništvo za žene 2022	Poduzetništvo za sve 2022	Poduzetništvo za DB 2022	Druga prilika 2022	Ukupno osoba	% od ukupno
USK	43	44	80	3	127	297	14,6%
PK	6	10	10	1	35	62	3,0%
TK	69	87	139	9	79	383	18,8%
ZDK	73	78	128	14	90	383	18,8%
BPK	4	10	4	0	41	59	2,9%
SBK	52	41	86	8	87	274	13,5%
HNK	38	32	63	3	35	171	8,4%
ZHK	17	25	42	1	40	125	6,1%
KS	19	32	57	3	81	192	9,4%
K 10	16	13	17	3	41	90	4,4%
UKUPNO	337	372	626	45	656	2.036	100,0%

Grafikon 18: Broj osoba obuhvaćenih Programom sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022 po kantonima

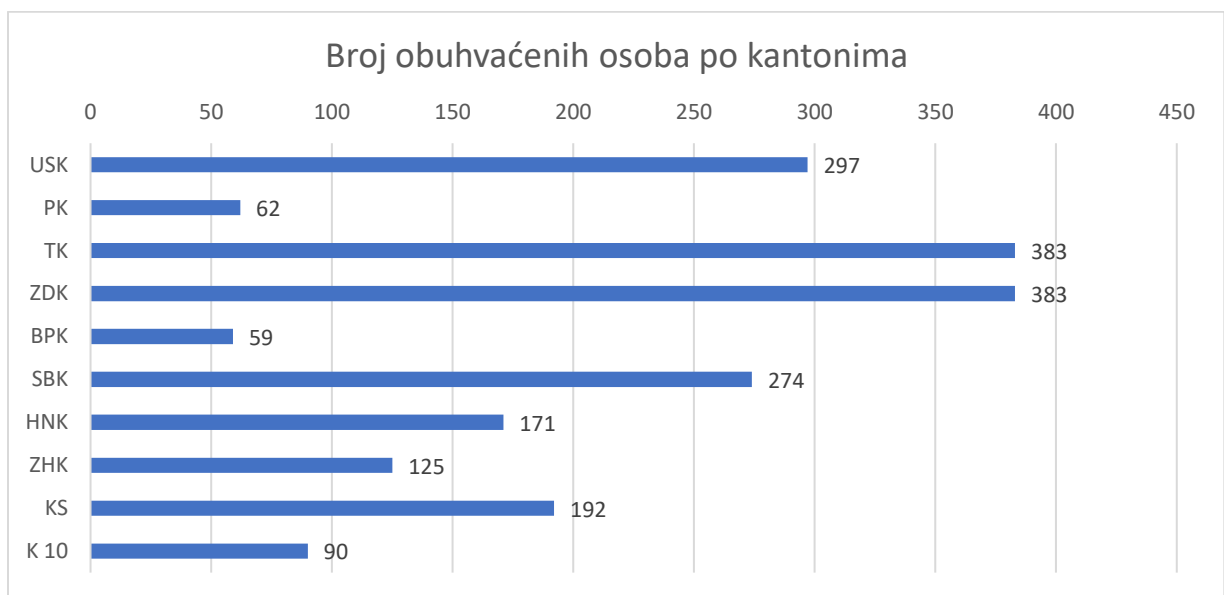
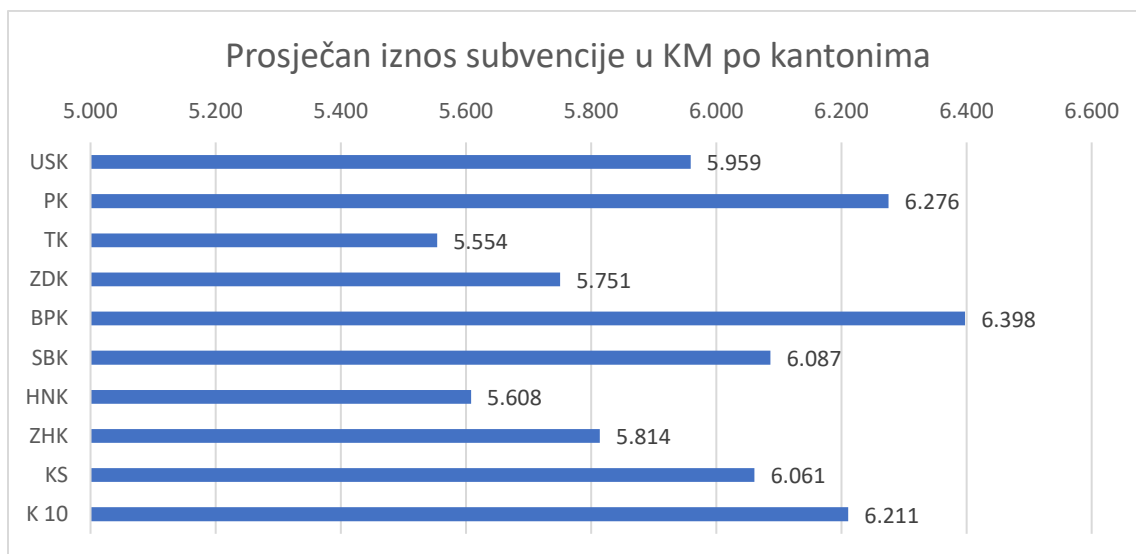

Tabela 17: Pregled prosječnog iznosa subvencije po kantonima – ukupno po svim mjerama
Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

KANTON	Ukupno ugovorena sredstva	Ukupno zaposleno osoba	Prosječan iznos subvencije
USK	1.769.824	297	5.959
PK	389.088	62	6.276
TK	2.127.145	383	5.554
ZDK	2.202.527	383	5.751
BPK	377.469	59	6.398
SBK	1.667.796	274	6.087
HNK	958.978	171	5.608
ZHK	726.771	125	5.814
KS	1.163.754	192	6.061
K 10	558.989	90	6.211
UKUPNO	11.942.342	2.036	5.866

Grafikon 19: Prosječan iznos subvencije po kantonima – ukupno po svim mjerama
Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022

10. Mjerenje održivosti zaposlenja

U sklopu provođenja evaluacije Program sa aspekta održivosti zaposlenja (novotvorenih poslovnih djelatnosti i statusa zaposlenosti) 12 mjeseci nakon završetka realizacije pojedinačnih ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja izvršena je provjera statusa svih osoba putem Porezne uprave Federacije BiH. Provjerom statusa podaci su evidentirani ukupno za sve osobe po svim mjerama u sklopu Programa, dodatno disagregirani po spolu ali i po period sufinansiranja samozapošljavanja (s obzirom da je sufinansiranje osoba koje su registrirale poslovnu djelatnost trajalo 12, a osoba zaposlenih u novootvorenim registrovanim poslovnim djelatnostima šest (6) mjeseci).

Tabela 18: Pregled podataka o stopi održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka Programa (po mjerama za ukupan broj osoba i po spolu)

Naziv mjere	Ukupan broj osoba	M	Ž	Broj zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% M zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa	% Ž zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa
Poduzetništvo za mlade 2022	337	215	122	237	70%	76%	61%
Poduzetništvo za žene 2022	372	13	359	223	60%	46%	60%
Poduzetništvo za sve 2022	626	512	114	474	76%	79%	60%
Poduzetništvo za demobilizirane b. 2022	45	40	5	25	56%	55%	60%
Druga prilika 2022	656	325	331	424	65%	75%	54%
UKUPNO	2.036	1.105	931	1.383	68%	76%	58%

Iz prezentiranih podataka može se uočiti da je od 2.036 osoba njih 1.383 (68%) još uvijek bilo zaposleno tj. u statusu samostalnog poduzetnika ili u radnom odnosu. Najveća stopa održivosti zabilježena je u mjeri Poduzetništvo za sve 2022, čak 76%. Također, izuzetno visoke stope zadržavanja statusa poduzetnika ili zaposlenika evidentirane su i kod korisnika u mjerama Poduzetništvo za mlade 2022 (70%) i Druga prilika 2022 (65%). Posmatrajući podatke po spolu na nivou Programa za sve mjere uočljivo je da je održivost bolja kod muškaraca (76%) nego kod žena (58%). Posmatrajući status poduzetnika ili zaposlenika, evidentno je da je održivost bolja kod osoba čije je samozapošljavanje sufinansirano u trajanju od 12 mjeseci tj. osoba koje su registrovale poslovnu djelatnost, u odnosu na osobe koje su zaposlene kod ovih poduzetnika tj. u okviru novootvorenih registrovanih poslovnih djelatnosti.

Tabela 19: Pregled podataka o stopi održivosti zaposlenja 12 mjeseci nakon završetka Programa (po mjerama za osobe koje su registrovale poslovnu djelatnost i koje su zaposlene u istim)

Naziv mjere	Ukupan broj osoba	Broj osoba sufinansiranih 12 mjeseci	Broj osoba sufinansiranih 6 mjeseci	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa koji su sufinansirani 12 mjeseci	% zaposlenih 12 mjeseci nakon završetka Programa koji su sufinansirani 6 mjeseci
Poduzetništvo za mlade 2022	337	271	66	74%	56%
Poduzetništvo za žene 2022	372	331	41	60%	63%
Poduzetništvo za sve 2022	626	505	121	78%	66%
Poduzetništvo za demobilizirane b. 2022	45	39	6	56%	50%
Druga prilika 2022	656	606	50	66%	50%
UKUPNO	2.036	1.752	284	69%	60%

11. Osnovna zapažanja i rezultati

U okviru sagledavanja ukupne slike vezane za realizaciju Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022 utvrđeni su podaci po osnovu različitih indikatora vezanih za ovaj program (omjer ugovaranja predviđenih sredstava, isplata sredstava, samo-zapošljavanje planiranog broja osoba, struktura novootvorenih poslovnih subjekata i dr.).

Kao izvor verifikacije rezultata u okviru monitoringa korišteni su:

- izvještaji iz modula za realizaciju mjera aktive politike zapošljavanja iz aplikacije Jedinstvenog informacionog sistema, i to: APZ pregled stanja po ugovorima, APZ detaljni pojedinačni pregled ugovora i APZ pregled poslodavaca i zaposlenika koju su kreirani na osnovu unosa podataka od službi za zapošljavanje i Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja i Jedinice za realizaciju projekata sa drugim organizacijama i institucijama (iz Federalnog zavoda za zapošljavanje);
- podaci pribavljeni od Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja i Jedinice za realizaciju projekata sa drugim organizacijama i institucijama;
- podaci pribavljeni od Sektora za finansije.

U okviru monitoringa realizacije Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2022, sa stanjem **na dan 31.12.2022. godine**, a na osnovu pomenutih sredstava verifikacije evidentirani su sljedeći pokazatelji:

- početna planirana sredstva predviđena za realizaciju Programa su iznosila 16.000.000 KM,
- vrijednost ugovorenih sredstava je 11.942.341 KM ili 74,6% od početnih planiranih sredstava,
- prosječan iznos subvencije 5.866 KM,
- ukupno po svim mjerama iz Programa registrovana su 1.752 nootvorena poslovna subjekta, a najviše ih je u sljedećim djelatnostima: Poljoprivreda (27%), Trgovina (19,1%), Prerađivačka industrija (14,5%), Ostale uslužne djelatnosti (10,7%), Građevinarstvo (9,1%), Ugostiteljstvo (8,3%) i td.
- u 1.752 novootvorena poslovna subjekta ukupno su u sklopu Programa dodatno zaposlene 284 osoba, te je ukupno bilo zaposleno (osnivači/vlasnici novootvorenih poslovnih subjekata tj. registrovanih djelatnosti i osobe zaposlene u istim) 2.036 osoba ili 81% od predviđenih 2.500 osoba,
- posmatrano po spolu mjerama je obuhvaćeno 1.105 muškaraca ili 54,3% i 931 žena ili 45,7%, što ukazuje na prihvatljiv omjer obuhvata osoba po spolu tj. u granicama ravnopravnosti spolova,
- prema stručnoj spremi tj. nivou kvalifikacije obuhvaćeno je: 290 NSS, NKV i PKV (14,2%); 819 KV (40,2%); 3 VKV (0,1%); 706 SSS (34,7%) i 218 VSS i VŠS (10,7%) osoba,
- dugotrajno nezaposlenih tj. od 7 do 12 mjeseci je 11,3%, a duže od 12 mjeseci je čak 52,9%, što ukazuje na činjenicu da više od polovine obuhvaćenih osoba spada u dugotrajno nezaposlene osobe koje spadaju u kategoriju teže zapošljivih,
- prosječan period nezaposlenosti osoba zaposlenih po svim mjerama iz Programa - prije zasnivanja radnog odnosa je čak 40 mjeseci,
- osoba dobi od 40 i više godina je 43,2%, dok mladi dobi do 30 godina čine 28,4%, a što potvrđuje opredijeljenost podrške prema mladima i starijim od 40 godina,
- prosječna dob zaposlene osobe je 40 godina,

- prosječna stopa održivosti zaposlenja po svim mjerama, 12 mjeseci nakon završetka Programa (još uvijek u vremenu pandemijskih mjera), iznosi 68% (1.383 od 2.036 osoba), s tim da je u mjeri Poduzetništvo za sve 2022 evidentirana održivost od 76% i mjeri Poduzetništvo za mlade 2022 od 70%.

Najviše osoba je obuhvaćeno mjerom Druga prilika 2022 (656 osoba ili 32,2% od ukupno zaposlenih u okviru Programa). Također, najviše sredstava je ugovoreno u okviru mjere Druga prilika 2022 (4.024.596 KM ili 33,7% od ukupno ugovorenih sredstava).

Ipak, uzimajući u obzir prosječan iznos subvencije po osobi u iznosu 5.391 KM u mjeri Poduzetništvo za sve 2022, što je najniži prosječni iznos subvencije cijelog Programa, te stopu osoba koje zadržavaju zaposlenje 12 mjeseci nakon isteka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja od 76%, kao i činjenicu da je 52% obuhvaćenih ovom mjerom bila nezaposlena duže od 12 mjeseci i da je 81% osoba dobi starije od 40 godina, rezultati ove mjere se mogu smatrati veoma dobrim.

Veoma je značajno da je ostvaren zadovoljavajući omjer udjela muškaraca i žena među osobama obuhvaćenim svim mjerama iz Programa, naročito zahvaljujući realizaciji mjere Poduzetništvo za žene 2022.

I pored svih otežavajućih okolnosti, od ukupno 2.036 osoba obuhvaćenih ovim programom 12 mjeseci nakon završetka Programa u radnom odnosu (kao poduzetnik ili zaposlenik) su bile 1.383 osobe (68%) što se može smatrati izuzetno dobrim rezultatom uzimajući u obzir otežani socio-ekonomski i zdravstveni kontekst u kojem se odvijala realizacija programa.

Ovim programom dat je izuzetan doprinos u promoviraju poduzetništva u različitim kategorijama nezaposlenih osoba, a posebno među mladim i ženama, ali i dugotrajno nezaposlenim i ostalim kategorijama.

Također, način realizacije Programa kroz sistem mjesečne refundacije sredstava nakon ispunjavanja uslova za isplatu sredstava (dokazivanje prethodno plaćenih obaveznih poreza i doprinosa) pokazuje odgovornost prema javnim sredstvima, osigurava transparentan, opravdan i siguran utrošak javnih sredstava i poništava rizike koji se javljaju kod avansnog plaćanja.

Najava realizacije Programa, objava teksta Programa na web portalu www.fzzz.ba prije zvaničnog javnog poziva, kao i distribucija informativnih letaka, omogućava visok nivo transparentnosti i omogućava upoznavanje šire javnosti sa uslovima, načinom realizacije i drugim podacima u vezi sa Programom.

Važno je napomenuti da je, u cilju provođenja dodatnih kontrola, izvršena i provjera dokumentacije na određenom uzorku korisnika poticajnih mjera, prilikom monitoring aktivnosti u svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje, o čemu je sačinjena odgovarajuća Informacija koja je dostavljena Upravnom odboru Zavoda.

Iskustva iz ranijih ekonomskih kriza, prema brojnim autorima i analitičarima, pokazuju da programi aktivne politike zapošljavanja mogu itekako pomoći u popravljanju stanja na tržištu rada, zajedno s ostalim intervencijama nadležnih vlada, te se stoga nameće imperativ realizacije ovakvih programa u narednom periodu uz popravljanje performansi, preveniranje rizika i otklanjanje eventualnih nedostataka, te davanje posebne pažnje mladim osobama, dugotrajno nezaposlenim osobama, osobama starije dobi i ženama.

12. Preporuke

U vezi sa naprijed navedenim za slične programe u narednom periodu preporučuje se sljedeće:

- nastaviti s realizacijom mjera čije su ciljne grupe prioritetno: mladi, žene, dugotrajno nezaposlene osobe, osobe dobi starije od 40 godine;
- javni poziv objavljivati što ranije po usvajanju Finansijskog plana;
- prilagođavati mjere u skladu s okolnostima u privredi i na tržištu rada i analizom rezultata prethodnih mjera;
- brže dostavljati dokumentaciju o pravdanjima za uplatu subvencije od službi prema Zavodu, te samim tim brže isplaćivati ugovorena sredstva;
- kontinuirano pratiti rokove za dostavu dokumentacije, te u skladu s potrebom slati urgencije i opomene pred raskid ugovora;
- brže ažurirati listu ugovora i listu čekanja/listu aplikanata radi ugovaranja ukupno raspoloživih sredstava;
- redovno provjeravati dinamiku isplata po ugovorima radi pravovremenog završetka Programa;
- tehnički unapređivati aplikaciju za realizaciju Programa naročito u izvještajnom dijelu i s aspekta provjere i ažuriranja šifrnika djelatnosti i dr.;
- prilagođavati mjere u skladu s okolnostima u privredi i na tržištu rada i analizom rezultata prethodnih mjera (visina i trajanje subvencije; razvoj poduzetničke kulture, objava edukativnih materijala o poduzetništvu putem web portala i dr.);
- u okviru oglašavanja putem web portala i društvenih medija Zavoda kao i drugih medija prije objave javnog poziva nezaposlene osobe dodatno informisati o mogućnostima učešća i pravilima realizacije Programa i promovirati poduzetništvo i postignute rezultate u okviru ovakvih programa;
- objavljivati video i pisane edukativne materijale o poduzetništvu, te zagovarati održavanje edukativnih radionica u oblasti poduzetništva;
- objavljivati uspješne priče o osobama koje su pokrenule biznis/ registrovale poslovni subjekt uz podršku Programa sufinansiranja samozapošljavanja START UP;
- razmjenjivati iskustva i ostvarivati saradnju s nevladinim organizacijama, fondacijama i drugim institucijama u oblasti poduzetništva.

Prilog: Tabelarni pregled novotvorenih poslovnih subjekata po djelatnostima i mjerama

Tabela 13: Detaljni pregled novoootvorenih poslovnih subjekata po djelatnostima za mjeru Poduzetništvo za mlade 2022

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje	34	S
Mješovita poljoprivredna proizvodnja (biljna i stočna proizvodnja)	15	A
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	13	I
Održavanje i popravak motornih vozila	11	G
Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	9	I
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća	8	A
Cestovni prijevoz robe	7	H
Djelatnosti za njegu i održavanje tjela	7	S
Elektroinstalacijski radovi	7	F
Postavljanje podnih i zidnih obloga	6	F
Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	6	A
Frizerski salon i saloni za uljepšavanje	5	S
Prevoz robe u drumskom saobraćaju	5	H
Djelatnosti pripreme i usluživanje hrane i pića	4	I
Djelatnosti stomatološke prakse	4	Q
Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavnicama	4	G
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima	4	G
Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	4	F
Proizvodnja hljeba, svježih peciva i kolača	3	C
Proizvodnja vrata i prozora od metala	3	C
Računarsko programiranje	3	J
Uzgoj pčela, proizvodnja meda i voska	3	A
Agencija za promociju (reklama i propaganda)	2	M
Djelatnosti vozačkih škola	2	P
Fasadni i štukturni radovi	2	F
Fasadni i šukatorski radovi	2	F
Mašinska obrada metala	2	C
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	2	I
Ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskom tehnologijom i računarima	2	S
Ostalo štampanje	2	C
Proizvodnja betonskih proizvoda za građevinarstvo	2	C
Proizvodnja dvopeka i keksa; proizvodnja trajnih peciva i kolača	2	C
Proizvodnja namještaja	2	C
Proizvodnja ostale vanjske odjeće	2	C
Taksi služba	2	H
Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije	2	G

Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na štandovima i tržnicama	2	G
Ugradnja stolarija	2	F
Uzgoj jezgričavog i koštuničavog voća	2	A
Uzgoj peradi	2	A
Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarski i sjemenja uljarica	2	A
Arhitektonske djelatnosti	1	M
Djelatnosti agenata i posrednika osiguranja	1	K
Elektroinstalacijski radovi, uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i ostali građevinski instalacijski radovi	1	F
Elektroinstalacioni radovi	1	F
Farbarski i stolarski radovi	1	F
Gradnja cjevovoda za tečnosti i plinove	1	F
Gradnja ostalih građevina niskogradnje	1	F
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	1	F
Iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing) ostalih predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	1	N
Kafane	1	I
Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	1	R
Nespecijalizovana trgovina na veliko hranom, pićem i duhanom	1	G
Ostala prerađivačka industrija	1	C
Ostala trgovina na malo hranom, pićem i duhanom	1	G
Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	1	G
Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Ostale djelatnosti u prijevozu	1	H
Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti, d. n.	1	F
Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1	M
Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti, d. n.	1	M
Ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti	1	R
Ostali završni građevinski radovi	1	F
Piljenje i blanjanje drva (proizvodnja rezne građe); impregnacija drveta	1	C
Pomoćne djelatnosti za uzgoj životinja	1	A
Popravak električnih mašina za domaćinstvo	1	C
Popravak komunikacijske opreme	1	S
Popravak računara i periferne opreme	1	S
Prerada i konzerviranja mesa i proizvodnja mesnih proizvoda	1	C
Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće	1	C
Proizvodnja kaka, čokolade i čokoladnih proizvoda	1	C
Proizvodnja keramičkih predmeta za domaćinstvo i ukrasnih predmeta	1	C
Proizvodnja mliječnih proizvoda	1	C
Proizvodnja namještaja za poslovne i prodajne prostore	1	C
Proizvodnja odjeće	1	C
Proizvodnja ostale građevne stolarije i elemenata	1	C
Proizvodnja ostale pletene i heklane odjeće	1	C
Proizvodnja ostalog namještaja	1	C

Proizvodnja proizvoda od betona za građevinstvo	1	C
Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinstvo	1	C
Proizvodnja užadi, konopca, upletenog konca i mreža	1	C
Projektovanje građevinskih i drugih objekata	1	F
Putničke agencije, organizatori putovanja, turoperatori i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti u vezi s njima	1	N
Restorani	1	I
Rezanje, oblikovanje i obrada kamena	1	C
Sječa drva (iskorištavanje šuma)	1	A
Specijalizirane dizajnerske djelatnosti	1	M
Trgovina na malo na štandovima i tržnicama	1	G
Trgovina na malo rabljenom robom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima na štandovima i tržnicama	1	G
Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i ostalim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo odjevnim predmetima	1	G
Trgovina na malo rabljenom robom u prodavnicama	1	G
Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo vocem i povrćem	1	G
Trgovina na malo željeznom robom, bojama, staklom	1	G
Uzgoj goveda za mlijeko i priplod	1	A
Uzgoj goveda za proizvodnju mesa	1	A
Uzgoj muznih krava	1	A
Uzgoj ostalih životinja	1	A
Uzgoj ovaca i koza	1	A
Uzgoj ovca i koza	1	A
Uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala	1	A
Uzgoj svinja	1	A
Završni građevinski radovi	1	F

**Tabela 14: Detaljni pregled novootvorenih poslovnih subjekata po djelatnostima za mjeru
Poduzetništvo za žene 2022**

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje	34	S
Mješovita poljoprivredna proizvodnja (biljna i stočna proizvodnja)	25	A
Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na štandovima i tržnicama	17	G
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korijenastog i gomoljastog povrća	17	A
Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	13	I
Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	12	A
Uzgoj muznih krava	11	A
Trgovina na malo ostalom robom na štandovima i tržnicama	9	G
Proizvodnja ostale vanjske odjeće	8	C
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima	8	G
Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavnicama	7	G
Frizerski salon i saloni za uljepšavanje	6	S
Proizvodnja hljeba; svežih peciva i kolača	6	C
Proizvodnja ostale pletene i heklane odjeće	6	C
Djelatnosti za njegu i održavanje tjela	5	S
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti u vezi s njima	4	A
Ostala prerada i konzerviranje voća i povrća	4	C
Trgovina na malo cvjećem, sadnicama, sjemenjem, gnojivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijaliziranim prodavnicama	4	G
Trgovina na malo na štandovima i tržnicama	4	G
Uzgoj ovaca i koza	4	A
Uzgoj pcela, proizvodnja meda i voska	4	A
Uzgoj peradi	4	A
Uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala	4	A
Djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda (priprema za primarna tržišta)	3	A
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica	3	G
Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	3	G
Ostala trgovina na malo u spec. prodavnicama	3	G
Ostale poljoprivredne usluge	3	A
Proizvodnja nakita i sličnih proizvoda	3	C
Računovodstvene djelatnosti, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje	3	M
Restorani	3	I
Trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavnicama	3	G
Uzgoj ostalih jednogodišnjih usjeva	3	A
Agencija za promociju (reklama i propaganda)	2	M
Djelatnosti stomatološke prakse	2	Q
Održavanje i popravak motornih vozila	2	G
Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	2	G

Pomoćne djelatnosti za uzgoj usjeva	2	A
Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće	2	C
Trgovina na malo na štandovima i tržnicama	2	G
Trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom specijaliziranim prodavnicama	2	G
Trgovina na malo voćem i povrćem u specijaliziranim prodavnicama	2	G
Uzgoj bilja za upotrebu u farmaciji, aromatskog, začinskog i ljekovitog bilja	2	A
Uzgoj ostalih životinja	2	A
Uzgoj ovca i koza	2	A
Advokatski poslovi	1	M
Apoteke	1	G
Čišćenje svih vrsta objekata	1	N
Djelatnost zubarske prakse	1	Q
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	1	I
Djelatnosti pripreme i usluživanje hrane i pića	1	I
Djelatnosti privatnih domaćinstava koja obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	T
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	1	F
Hoteli i sličan smještaj	1	I
Iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing) automobila i motornih vozila lake kategorije	1	N
Kafane	1	I
Kancelarijske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	1	N
Obrazovanje i poučavanje u području sporta i rekreacije	1	P
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	1	I
Osnovno čišćenje zgrada	1	N
Ostala prerađivačka industrija	1	C
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	1	G
Ostala trgovina na malo prehrambenim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Ostale djelatnosti zdravstvene zaštite	1	Q
Ostalo štampanje	1	C
Pomoćne djelatnosti u izvođačkoj umjetnosti	1	R
Popravak ostalih predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	1	S
Pranje i hemijsko čišćenje tekstila i krzenih proizvoda	1	S
Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	1	C
Prerada i konzerviranja mesa i proizvodnja mesnih proizvoda	1	C
Proizvodnja ambalaža od drva	1	C
Proizvodnja dvopeka i keksa; proizvodnja trajnih peciva i kolača	1	C
Proizvodnja hleba, peciva, sveže tjestenine i kolača	1	C
Proizvodnja jabukovače i vina od ostalog voća	1	C
Proizvodnja kaka, čokolade i slastičarskih proizvoda	1	C
Proizvodnja namještaja	1	C
Proizvodnja nepomenutih tekstilnih proizvoda	1	C

Proizvodnja ostale odece	1	C
Proizvodnja ostale vanjske odjece sivane po mjeri	1	C
Proizvodnja ostalog namještaja	1	C
Proizvodnja parfema i toaletno-kozmetičkih preparata	1	C
Proizvodnja pekarskih proizvoda, proizvoda od brašna i kolača	1	C
Proizvodnja pletene i heklane odjeće	1	C
Proizvodnja pletenih i heklanih čarapa	1	C
Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i paletarskih materijala	1	C
Proizvodnja putnih torbi i ručnih torba, sedlarskih i kaišarskih proizvoda	1	C
Proizvodnja sapuna detrdženata, sredstava za čišćenje i poliranje	1	C
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	1	C
Taksi služba	1	H
Trgovina na malo rabljenom robom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo knjigama u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo obućom i proizvodima od kože u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo odjevnim predmetima	1	G
Trgovina na malo satovima i nakitom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo tekstilom	1	G
Trgovina na malo tekstilom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na veliko cvjećem i sadnicama	1	G
Trgovina na veliko mašinama za industriju tekstila i mašinama za šivene i plete	1	G
Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i slatkišima	1	G
Uzgoj jezgričavog i koštuničavog voća	1	A
Uzgoj voća, oraha i sl., usjeva za pripremanje začina i napitaka	1	A
Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarski i sjemenja uljarica	1	A
Uzgoj žitarica i drugih usjeva i zasada	1	A
Vozačke škole	1	P

Tabela 15: Detaljni pregled novootvorenih poslovnih subjekata po djelatnostima za mjeru Poduzetništvo za sve 2022

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Mješovita poljoprivredna proizvodnja (biljna i stočna proizvodnja)	38	A
Održavanje i popravak motornih vozila	26	G
Uzgoj muznih krava	22	A
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korijenastog i gomoljastog povrća	20	A
Taksi služba	16	H
Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	14	I
Cestovni prijevoz robe	13	H
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	13	F
Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	13	A
Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	12	F
Elektroinstalacijski radovi	9	F
Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na štandovima i tržnicama	9	G
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti u vezi s njima	8	A
Uzgoj ostalih životinja	8	A
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	7	I
Fasadni i šukatorski radovi	7	F
Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti, d. n.	7	F
Trgovina na malo ostalom robom na štandovima i tržnicama	7	G
Uzgoj ovca i koza	7	A
Boljenje i staklarski radovi	6	C
Djelatnosti pripreme i usluživanje hrane i pića	6	I
Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje	6	S
Postavljanje podnih i zidnih obloga	5	F
Uzgoj pcela, proizvodnja meda i voska	5	A
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	4	G
Popravak ostalih predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	4	S
Proizvodnja ostalog namještaja	4	C
Trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavnicama	4	G
Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavnicama	4	G
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima	4	G
Uzgoj ovaca i koza	4	A
Fasadni i štukturni radovi	3	F
Kafane	3	I
Mašinska obrada metala	3	C
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica	3	G
Podizanje krovnih konstrukcija i njihovo pokrivanje	3	F
Pranje i hemijsko čišćenje tekstila i krzenih proizvoda	3	S
Prevoz putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju	3	H
Pripremni radovi na gradilištu	3	F

**INFORMACIJA O EVALUACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA
START UP 2022**

Proizvodnja kuhinjskog namještaja	3	C
Proizvodnja nakita i sličnih proizvoda	3	C
Proizvodnja vrata i prozora od metala	3	C
Sječa drva (iskorištavanje šuma)	3	A
Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijaliziranim prodavnicama	3	G
Uzgoj jezgričavog i koštuničavog voća	3	A
Uzgoj peradi	3	A
Završni građevinski radovi	3	F
Agencija za promociju (reklama i propaganda)	2	N
Djelatnost putničkih agencija i turoperatera	2	N
Elektroinstalacioni radovi	2	F
Ostala prerada i konzerviranje voća i povrća	2	C
Ostala prerađivačka industrija	2	C
Ostala trgovina na malo u specijalizovanim prodavnicama	2	G
Ostale lične uslužne djelatnosti, d. N.	2	S
Ostale poljoprivredne usluge	2	A
Popravak elektroničkih uređaja za široku potrošnju	2	S
Popravak mašina	2	C
Proizvodnja hljeba;svežih peciva i kolača	2	C
Proizvodnja namještaja za poslovne i prodajne prostore	2	C
Proizvodnja ostale građevne stolarije i elemenata	2	C
Proizvodnja ostale vanjske odjeće	2	C
Računarsko programiranje	2	C
Računovodstvene djelatnosti, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje	2	M
Restorani	2	I
Rezanje, oblikovanje i obrada kamena	2	C
Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem	2	M
Trgovina na malo na štandovima i tržnicama	2	G
Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije	2	G
Trgovina na malo rabljenom robom u specijaliziranim prodavnicama	2	G
Trgovina na malo cvjećem, sadnicama, sjemenjem, gnojivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijaliziranim prodavnicama	2	G
Trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom specijaliziranim prodavnicama	2	G
Trgovina na malo tekstilom	2	G
Trgovina na malo telekomunikacijskom opremom u specijaliziranim prodavnicama	2	G
Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama	2	G
Ugradnja stolarija	2	F
Ugradnja stolarije	2	F
Uklanjanje građevina	2	F
Uzgoj ostalih životinja	2	A
Uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala	2	A
Advokatski poslovi	1	M

**INFORMACIJA O EVALUACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA
START UP 2022**

Barovi	1	I
Bifei (buffet)	1	I
Djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda (priprema za primarna tržišta)	1	A
Djelatnosti putničkih agencija	1	N
Djelatnosti stomatološke prakse	1	Q
Djelatnosti vozačkih škola	1	P
Djelatnosti za njegu i održavanje tjela	1	S
Elektroinstalacijski radovi, uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i ostali građevinski instalacijski radovi	1	F
Gradnja građevina niskogradnje	1	F
Hoteli i sličan smještaj	1	I
Informacijske uslužne djelatnosti	1	J
Internetski portali	1	J
Inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje	1	M
Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja	1	M
Iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing) automobila i motornih vozila lake kategorije	1	N
Konbibirane kancelarijske administrativne uslužne djelatnosti	1	N
Nespecijalizirana trgovina na veliko	1	G
Niskogradnja	1	F
Obavezno socijalno osiguranje	1	G
Održavanje i nega kola	1	G
Ostala trgovina na malo hranom, pićem i duhanom	1	G
Ostala trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama	1	G
Ostala trgovina na malo u spec. prodavnicama	1	G
Ostale djelatnosti u prijevozu	1	H
Ostale rezervacijske usluge i djelatnosti u vezi s njima	1	N
Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti	1	F
Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1	M
Ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskom tehnologijom i računarima	1	S
Ostali građevinski radovi	1	F
Ostali završni građevinski radovi	1	F
Ostalo obrazovanje i poučavanje, d. n.	1	P
Ostalo štampanje	1	C
Pomoćne djelatnosti u poljoprivredi i djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve usjeva	1	A
Pomoćne djelatnosti za uzgoj usjeva	1	A
Popravak elektroničke opreme i optičke opreme	1	C
Popravak namještaja i pokućarstva	1	S
Popravak računara i komunikacijske opreme	1	S
Posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima	1	G
Postavljanje instalacija za vodu, gas, grijanje, ventilaciju	1	F
Pravni poslovi	1	M
Prerada i konzerviranje mesa	1	C

**INFORMACIJA O EVALUACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA
START UP 2022**

Prerada kafe i čaja	1	C
Prevoz putnika u drumskom saobraćaju	1	H
Prevoz robe u drumskom saobraćaju	1	H
Proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od plute, slame i pletarskih materijala	1	C
Proizvodnja dvopeka i kekisa; proizvodnja trajnih peciva i kolača	1	C
Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda za domaćinstvo	1	C
Proizvodnja hleba, peciva, sveže tjestenine i kolača	1	C
Proizvodnja metalnih konstrukcija	1	C
Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova	1	C
Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih djelova	1	C
Proizvodnja namještaja	1	C
Proizvodnja ostale pletene i heklane odjeće	1	C
Proizvodnja ostale vanjske odjece sivane po mjeri	1	C
Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala	1	C
Proizvodnja ostalog namještaja za poslovne i prodajne prostore	1	C
Proizvodnja pletene i heklane odjeće	1	C
Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i paletarskih materijala	1	C
Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo	1	C
Proizvodnja sokova od voća i povrća	1	C
Specijalizirane dizajnerske djelatnosti	1	M
Trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila	1	G
Trgovina na malo dijelova i pribora za motorna vozila	1	G
Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	1	G
Trgovina na malo na standovima i trznicama	1	G
Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i ostalim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo ostalom robom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo putem pošte ili interneta	1	G
Trgovina na malo tekstilom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo voćem i povrćem u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Uklanjanje otpadnih voda	1	E
Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina	1	N
Uzgoj bilja za upotrebu u farmaciji, aromatskog, začinskog i ljekovitog bilja	1	A
Uzgoj goveda za mlijeko i priplod	1	A
Uzgoj grožđa	1	A
Uzgoj ostalih goveda i bivola	1	A
Uzgoj plodova uljarica	1	A
Uzgoj svinja	1	A
Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarski i sjemenja uljarica	1	A

Tabela 16: Detaljni pregled novootvorenih poslovnih subjekata po djelatnostima za mjeru Poduzetništvo za demobilizirane branioce 2022

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Mješovita poljoprivredna proizvodnja (biljna i stočna proizvodnja)	5	A
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	2	I
Mašinska obrada metala	2	C
Prevoz robe u drumskom saobraćaju	2	H
Uzgoj muznih krava	2	A
Bojenje i staklarski radovi	1	F
Djelatnost domaćinstava koja proizvode različite usluge za vlastitu upotrebu	1	T
Fotokopiranje, priprema dokumenata i ostale specijalizirane kancelarijske pomoćne djelatnosti	1	C
Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje	1	S
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	1	F
Kovanje, presovanje, štancanje i valjanje metala; metalurgija praha	1	C
Ostale lične uslužne djelatnosti, d. N.	1	S
Ostali završni građevinski radovi	1	F
Popravak satova i nakita	1	S
Postavljanje podnih i zidnih obloga	1	F
Prerađivačka industrija, d. n.	1	C
Proizvodnja hidrauličnih pogonskih uređaja	1	C
Proizvodnja kuhinjskog namještaja	1	C
Proizvodnja namještaja	1	C
Proizvodnja ostalih drvenih proizvoda	1	C
Proizvodnja ostalih proizvoda od betona, cementa i gipsa	1	C
Proizvodnja ostalog namještaja	1	C
Proizvodnja pekarskih proizvoda, proizvoda od brašna i kolača	1	C
Računarsko programiranje	1	J
Sječa drva (iskorištavanje šuma)	1	A
Taksi služba	1	H
Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima na štandovima i tržnicama	1	G
Trgovina na malo medicinskim preparatima i ortopedskim pomagalicama	1	G
Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	1	A
Uzgoj ostalih goveda i bivola	1	A
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korijenastog i gomoljastog povrća	1	A

**Tabela 17: Detaljni pregled novootvorenih poslovnih subjekata po djelatnostima za mjeru
Druga prilika 2022**

Djelatnost	Broj subjekata	Šifra
Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje	47	S
Mješovita poljoprivredna proizvodnja (biljna i stočna proizvodnja)	35	A
Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća	29	A
Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	20	I
Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	20	I
Održavanje i popravak motornih vozila	20	G
Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na štandovima i tržnicama	20	G
Uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća	15	A
Uzgoj muznih krava	13	A
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	9	F
Ostale poljoprivredne usluge	9	A
Proizvodnja hljeba; svježih peciva i kolača	9	C
Taksi služba	9	H
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima	8	G
Uzgoj jezgričavog i koštuničavog voća	8	A
Uzgoj ostalih životinja	8	A
Uzgoj ovca i koza	8	A
Djelatnosti pripreme i usluživanje hrane i pića	7	I
Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavnicama	7	G
Cestovni prijevoz robe	6	H
Ostali završni građevinski radovi	6	F
Proizvodnja ostale pletene i heklane odjeće	6	C
Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju	6	F
Uzgoj ovaca i koza	6	A
Agencija za promociju (reklama i propaganda)	5	N
Ostale djelatnosti čišćenja zgrada i objekata	5	N
Postavljanje podnih i zidnih obloga	5	F
Proizvodnja dvopeka i keksa; proizvodnja trajnih peciva i kolača	5	C
Računarsko programiranje	5	J
Uzgoj ostalih jednogodišnjih usjeva	5	A
Djelatnosti za njegu i održavanje tijela	4	S
Fasadni i štukatorski radovi	4	F
Mašinska obrada metala	4	C
Ostale uslužne djelatnosti na drugom mjestu nepomenute	4	S
Popravak mašina	4	C
Proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od plute, slame i pletarskih materijala	4	C
Proizvodnja ostale građevne stolarije i elemenata	4	C
Proizvodnja ostale vanjske odjeće	4	C
Bojenje i staklarski radovi	3	C

Djelatnosti stomatološke prakse	3	Q
Elektroinstalacijski radovi	3	F
Osnovno čišćenje zgrada	3	N
Ostala trgovina na malo hranom, pisaem i duhanom	3	G
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica	3	G
Ostalo štampanje	3	C
Pomoćne djelatnosti za uzgoj usjeva	3	A
Popravak ostalih predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	3	S
Predškolsko obrazovanje	3	P
Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	3	C
Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće	3	C
Proizvodnja kuhinjskog namještaja	3	C
Proizvodnja mlijeka, mliječnih proizvoda i sira	3	C
Restorani	3	I
Specijalizirane dizajnerske djelatnosti	3	C
Trgovina na malo na štandovima i tržnicama	3	G
Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, gnojivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijaliziranim prodavnicama	3	G
Trgovina na malo na standovima i trznicama	3	G
Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarski i sjemenja uljarica	3	A
Advokatski poslovi	2	M
Arhitektonske djelatnosti	2	M
Djelatnost zubarske prakse	2	Q
Djelatnosti kateringa i ostale objekata za pripremu i usluživanje hrane	2	I
Djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda (priprema za primarna tržišta)	2	A
Djelatnosti vozačkih škola	2	P
Djelatnosti zabavnih i tematskih parkova	2	R
Frizerski salon i saloni za uljepšavanje	2	S
Iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing) automobila i motornih vozila lake kategorije	2	N
Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	2	G
Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	2	G
Ostala trgovina na malo u specijalizovanim prodavnicama	2	G
Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti, d. n.	2	M
Ostalo obrazovanje i poučavanje, d. n.	2	P
Pogrebne i srodne djelatnosti	2	S
Pravne djelatnosti	2	M
Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i paletarskih materijala	2	C
Rezanje, oblikovanje i obrada kamena	2	C
Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem	2	M
Sječa drva (iskorištavanje šuma)	2	A
Trgovina na malo dijelova i pribora za motorna vozila	2	G
Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima na štandovima i tržnicama	2	G

Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	2	G
Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama	2	G
Trgovina na malo voćem i povrćem u specijaliziranim prodavnicama	2	G
Umjetničko stvaralaštvo	2	R
Uzgoj pcela, proizvodnja meda i voska	2	A
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti u vezi s njima	1	A
Djelatnost medicinske prakse	1	Q
Djelatnost putničkih agencija i turoperatera	1	N
Djelatnosti kateringa	1	I
Djelatnosti privatnih domaćinstava koja obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	T
Djelatnosti putničkih agencija	1	N
Farbarski i stolarski radovi	1	F
Fasadni i štukturni radovi	1	F
Fotografske djelatnosti	1	S
Gajenje povrća, cveta i ukrasnog bilja	1	A
Hoteli i sličan smještaj	1	I
Informacijske uslužne djelatnosti	1	J
Internetski portali	1	J
Inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje	1	M
Kafane	1	I
Knjigoveške i srodne usluge	1	C
Konbibirane kancelarijske administrativne uslužne djelatnosti	1	N
Nespecijalizovana trgovina na veliko hranom, pićem i duhanom	1	G
Oblikovanje i obrada ravnog stakla	1	C
Obrada podataka, usluge hostinga i djelatnosti u vezi s njima	1	J
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	1	I
Opšti mehanički radovi	1	G
Ostala trgovina na malo u spec. prodavnicama	1	G
Ostale informacijske uslužne djelatnosti	1	J
Ostale lične uslužne djelatnosti	1	S
Ostale lične uslužne djelatnosti, d. N.	1	S
Ostale objekata za pripremu i usluživanje hrane	1	H
Ostale rezervacijske usluge i djelatnosti u vezi s njima	1	N
Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti	1	F
Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti, d. n.	1	F
Ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti	1	R
Ostali kopneni prijevoz putnika	1	H
Ostalo obrazovanje i poučavanje	1	P
Piljenje i blanjanje drva (proizvodnja rezne građe); impregnacija drveta	1	C
Podizanje krovnih konstrukcija	1	F
Pomoćne usluge u šumarstvu	1	A
Popravak električne opreme	1	C

Popravak namještaja i pokućarstva	1	S
Popravak proizvoda od metala	1	C
Površinska obrada i prevlačenje metala	1	C
Pranje i hemijsko čišćenje tekstila i krzenih proizvoda	1	S
Prerada i konzerviranje mesa	1	C
Prerada mlijeka i mliječnih prerađevina	1	C
Prevoz robe u drumskom saobraćaju	1	H
Proizvodnja brava i okova	1	C
Proizvodnja čilima i prostirača za pod	1	C
Proizvodnja elektromotora, generatora i transformatora	1	C
Proizvodnja hleba, peciva, sveže tjestenine i kolača	1	C
Proizvodnja keramičkih proizvoda za domaćinstvo i ukrasnih predmeta	1	C
Proizvodnja kuhinjskog namještaja, osim stolica	1	C
Proizvodnja odjeće	1	C
Proizvodnja odjeće, osim krznene odjeće	1	C
Proizvodnja ostale odjeće i pribora za odjeću	1	C
Proizvodnja ostale vanjske odjece sivane po mjeri	1	C
Proizvodnja ostale vanjske odjeće, osim one šivane po mjeri	1	C
Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala	1	C
Proizvodnja ostalih metalnih proizvoda	1	C
Proizvodnja ostalih proizvoda od keramike	1	C
Proizvodnja ostalih proizvoda od metala d. n.	1	C
Proizvodnja ostalog namještaja	1	C
Proizvodnja pletene i heklane odjeće	1	C
Proizvodnja pletenih i heklanih tkanina	1	C
Proizvodnja radne odjeće	1	C
Proizvodnja sokova od voća i povrća	1	C
Proizvodnja, oblikovanje i obrada kamena	1	C
Rušenje građevinskih objekata i zemljeni radovi	1	F
Savjetovanje u vezi sa računarima	1	J
Snabdjevanje pripremljenom hranom (catering)	1	I
Štampanje i uslužne djelatnosti u vezi sa štampanjem	1	C
Štavljenje i obrada kože; proizvodnja putnih i ručnih torbi, sedlarskih i kaišarskih proizvoda; dorada i bojenja krzna	1	C
Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije	1	G
Trgovina na malo rabljenom robom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo cvijećem	1	G
Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	1	G
Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima	1	G
Trgovina na malo ostalom robom na štandovima i tržnicama	1	G
Trgovina na malo ostalom robom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo rabljenom robom u prodavnicama	1	G
Trgovina na malo satovima i nakitom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo sportskom opremom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo tekstilom	1	G

Trgovina na malo tekstilom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo telekomunikacijskom opremom u specijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama	1	G
Trgovina na malo voćem i povrćem	1	G
Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima	1	G
Trgovina na veliko ostacima i otpacima	1	G
Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	1	G
Trgovina ostalim motornim vozilima	1	G
Ugradnja stolarija	1	F
Ugradnja stolarije	1	F
Uslužne djelatnosti u stočarstvu, osim veterinarskih usluga	1	A
Uzgoj goveda i bivola, proizvodnja mlijeka	1	A
Uzgoj jednogodišnjih usjeva	1	A
Uzgoj ostalih višegodišnjih usjeva	1	A
Uzgoj ostalih životinja	1	A
Uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala	1	A
Uzgoj sadnog materijala i ukrasnog bilja	1	A